

Zasavski rudarčnik

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 15. februarja 1948

Štev. 4

Izkoristimo izkušnje prvega planskega leta

Odstranjevanje napak in pomanjkljivosti ter načrtnejše in upornejše delo — orožje naših uspehov in zmag v letu 1948

Zasavski premogovniki, največji premogovni kolektiv v državi, so v letu 1947 presegli svoj proizvodni plan za 0,6%. Pri tem, da je bil plan dosežen in presežen, moramo pregledati dobre in slabe strani, ki so vplivale na to, da je bil plan dosežen šele v zadnjih dneh meseca decembra.

Prvo, kar je treba poudariti, da je bil plan izvršen šele v zadnjih dneh meseca decembra, je realnost plana. Glede izpolnitve plana v posameznih rudnikih vidimo, da je Trbovlje preseglo plan za 1,1%, rudnik Zagorje za 0,7%, dočim je bil rudnik Hrastnik 0,8% pod planom.

Katere so bile težkoče pri izpolnjevanju plana in kakšne mere so morale uprava Zasavskih premogovnikov in sindikalne podružnice podvzeti, da je bil plan v letu 1947 izveden? Težkoče, oziroma nepravilnosti, ki jih je bilo treba obvladati pri izvršitvi plana in ki imajo objektivno vzroke, so bile naslednje:

1. pomanjkanje delovne sile,
 2. pomanjkanje obratnega materiala in orodja,
 3. pomanjkanje vodilnega kadra.
- Osnovna težkoča je bila v letu 1947 pomanjkanje kadrov, kar pa se je skušalo odpraviti s povečanjem obratovalnih dni, to je z uvedbo nedeljskega obratovanja. Tako so delali v Trbovljah v letu 1947 29 nedelj, v Zagorju 28, v Hrastniku pa 32 nedelj. Število delovnih dni je na ta način naraslo namesto po planu predvidenih 308 na 330, 23 delovnih dni v Trbovljah, na 331 delovnih dni v Zagorju in v Hrastniku na 334 delovnih dni.

Uvedena je bila izmenjava moštva pri delu, ki je pokazala dobre rezultate, ki bi pa lahko bili še boljši, če bi bila zavest slehernega poedince še večja. To nam še bolj poudarja, da so morali biti ukinjeni redni letni dopusti, kar je vsekakor negativno vplivalo na delovno zmogljivost delavstva. Ta ukrep je bil nujno potreben, zadel pa je predvsem naše najboljše.

Deloma se je odpravilo pomanjkanje delovne sile s tem, da se je naša žena vključila tudi v jamska dela in pri tem nadomestila moško delovno silo. Uvesti je bilo treba dovoz rudarjev s kamioni iz Vranskega in Trojan v rudnik Zagorje, iz Rimskih toplic in Radeč v Hrastnik. Ustavitelj gotovih investicijskih del v letu 1947 je stvar, ki se v letu 1948 ne sme več ponoviti, če hočemo, da ne bomo imeli v poznejših letih težkoč. Ustavitelj investicijskih del je začasno sicer mogoča in se je tudi vodilo računa o njihovem nujnostnem delu. Investicije, predvsem jamske, so bile zaradi pomanjkanja delovne sile deloma ustavljene in znaša procent izkoriščenega investicijskega kredita

za Trbovlje 104%, Zagorje 86,6% in Hrastnik 97,8%. Celotni bazen pa je izkoristil 88,7% investicijskih kreditov. Predvsem se je forsiralo dela pri gradnjah v Centralnih rudarskih delavnicah, rudarskih laboratorijih v Trbovljah, upravno poslopje v Hrastniku, ter stanovanjske zgradbe v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku. Vprašanju mehanizacije se je posvetila vsa pozornost, predvsem mehanizaciji pridobivanja in prevoza premoga v jamskih obratih, ter elektrifikaciji rudnikov na zunanjih obratih. Pridobivanje premoga je bilo mehanizirano s povečanjem drobne meha-

gorju in opekarne v Trbovljah, ki sta presegli svoj proizvodni plan in se nadalje razvijata.

Apnenice v Zagorju so zgradile novo jaskovo peč in tako dvignile kapaciteto žganega apna za 15% dnevno. Opekarna v Trbovljah je z ozirom na male rezerve gline pričela z raziskovalnimi deli na terenu Vase in je za leto 1948 predvidena doljna proizvodnja gline.

S 1. januarjem so se osamosvojile tudi Centralne rudarske delavnice, ki se razvijajo v večjo podjetje za izdelavo rudarskih strojev.

7. normiranje vseh vrst dela,

8. posvečanje vse skrbi novatorjem in udarnikom,

9. upravljanje stanovanj in preskrbe.

Vsa ta vprašanja so bila v letu 1947 že obravnavana, treba jim je pa posvetiti pozornost tudi v bodoče in jih razširiti na večji krog sodelujočih. Perspektiva za leto 1948 naj bo že v prvih mesecih: vsa izkustva lanskega leta prenesti na delovišča, uprava in sindikalne podružnice pa morajo pri tem odpravljati napake, ki so se pokazale v dosedanjem delu. V letu 1948 imajo rudniki Zasavskega bazena za 4,1% višji plan, nadalje obveznost, ki so jo dali marsilu Titu, da bodo prekoračili plan za 1% in obveznost, da prevzamejo tudi produkcijo rudnika Moravče v primeru negativnih rezultatov. S tem, da je za leto 1948 plan Zasavskega bazena povišan za 4,1% plus obveznost 3%, postavlja pred nas nalogo, storiti vse, da to tudi dosežemo. Da bodo rudniki Zasavskega bazena ta plan, ki je popolnoma realen, tudi dosegli, bo treba še večje povezave uprav s sindikalnimi podružnicami in izvesti naslednje ukrepe: dopolniti delovno silo in rešiti stanovanjsko vprašanje, pravočasno dobaviti potreben material. Posebno je poudariti važnost materiala, ki ga morajo dobaviti ostale industrije, ki delajo material, ki se uporablja pri ureditvi jam. Le tedaj, če bodo ostale industrije izvršile svoje obveznosti glede izvajanja pogodb, pa najsi bo glede materiala ali pa prehrane, bo tudi možnost ustvaritve naših velikih nalog. Uvesti mehanizacijo zaradi zvišanja kapacitete in storitve, pravilno razmeščati delovno silo na posameznih obratih, odpraviti nedeljsko delo in točno izvrševati investicijska dela. Rudarje, ki so zaradi posledic okupacije bolehní, poslati v zdravilišče, kjer si bodo opomogli in nabrali novih moči za njihovo nadaljnje delo. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi v letošnjem letu neizprosne borbe proti neopravičenim izostajanjem od dela. Vsak naj se zaveda, da vsaka izgubljena ura stane državo lepo vsoto. S pravilnim odstranjevanjem napak in z uveljavljanjem vseh sil v borbo za plan bomo tudi v bodoče prvi med najboljšimi!

Zasavski bazen je januarja presegel plan za 0,9 odstotkov

Celotni Zasavski premogovni bazen je januarja izpolnil plan 100,9%, torej ga je presegel za 0,9%. Najboljši izmed vseh rudnikov je rudnik Hrastnik, ki je plan presegel za 2,2%. Imel je neopravičenih izostankov 2,5%, vseh izostankov pa 9,2%. Rudnik Hrastnik je znal odpraviti nedostatke iz lanskega leta in s pravilno azpodelitvijo dela tudi dosegel uspeh. Da je res rudnik Hrastnik najboljši, je razvidno tudi iz tega, da ni obratoval v nedeljah, razen prve nedelje v mesecu; ko je nadoknadil zaostanke plana leta 1947. Rudnik Zagorje je prvi presegel plan za 1,5%. Neopravičenih izostankov ima 2,9%, vseh izostankov pa ima 12,5%. Rudnik Trbovlje je presegel plan za 0,2%. Neopravičenih izostankov ima 1,8%, vseh izostankov pa 10,5%. Rudnik Trbovlje, ki je januarja dobro prijel za delo, je proti koncu meseca popustil pri izpolnjevanju plana zaradi velikih težkoč pri mehaniziranih čelih in zaradi večkratnih zruškov.

Papirnica Radeče je presegla plan za 2 odstotka

Delovni kolektiv papirnice Radeče je v prvem mesecu letošnjega leta dosegel največjo proizvodnjo po osvoboditvi.

Januarja so presegli plan za 2%, to je plan izdelkov, ki so za odpremo. Na strojih pa so izdelali 15% nad planom. S pravilnim sodelovanjem uprave in sindikalne podružnice so znali pravilno razdeliti plan na posamezne oddelke in s tem dosegli tudi uspeh. Dnevno so konference z mojstri in oddelkovodji, kjer skupno pretresajo nedostatke in stavljajo predloge za zboljšanje. Delovna disciplina je zgledna, saj nimajo v januarjunobenega neopravičenega izostanka.

nizacije, dočim je bilo jamsko prevažanje mehanizirano ali potom streljak in gumijastih transportnih trakov, ali pa potom električnih motal. V zunanjih obratih je bila predvsem povišana kapaciteta transformatorskih postaj. Pričelo se je z gradnjo daljnovoda Trbovlje—Zagorje. Velike važnosti za doseglo proizvodnje so bile norme, ki so bile uvedene pri vseh jamskih delih, normirala so se tudi vsa važnejša dela na zunanjih obratih. V letošnjem letu pa bodo uvedene norme povsod, kjer še niso.

Preden potegnemo zaključke za leto 1947, se moramo dotakniti vzporednih obratov uprave Zasavskih premogovnikov in to apnenic v Za-

V letu 1947 pridobljena izkustva in ugotovljeni nedostatki postavljajo upravnim kot sindikalnim funkcionarjem predvsem sledeče naloge:

1. neobhodna potreba planiranja do delovišča,
2. strogi nadzor in delovna disciplina,
3. točna evidenca celotnega dela vsega procesa,
4. problem izostankov in njegova pomembnost za izvajanje delovnega programa,
5. vsa pozornost vzgoji kadrov,
6. najprikladnejši način publiciranja dnevno in mesečno doseženih uspehov in neuspehov,

**Z vsemi sredstvi
in z delom bomo podprli
izgradnjo združnega
doma**

K prazniku Sovjetske armade

Ni še dolgo tega, kar je nad svetom razsajala vojna vihra. Ruske steppe še ni porasla trava, gažena po fašističnih tankih, rane, ki jih je zadaj miroljubnemu svetu krvavi Hitlerjevski bič še niso zaceljene, kako bi torej pozabili strašna leta, ki so minila.

Kako naj pozabimo vse to gorje, ki nam je bilo duše, strojilo kožo in rahljalo živce. Hitler je, kakor huda ura, nagnal vse temne oblake nad Evropo. Dežela za deželo se mu je uklanjala, strahovana po njegovih bičih. Padale so države evropske civilizacije kakor zrele hruške v nacistično šape: padla je Poljska, padla Francija, padla so Belgija, Holandska in Luksemburg, pokorila se je Madžarska in okupiran je bil ves evropski jugovzhod in izgledalo je, da izgublja tudi velika Sovjetska zveza. Toda ne — to je bil le uvod v veličastno trofejo zgodovine sovjetskega ljudstva. Velika in močna Sovjetska zveza se je v najhujših dneh pokazala nepremagljivo. Kajti imela je svojo neustrašno, brezprimerno, nenadkrljivo armado, imela je svoje maršale, neprekosljive taktike in stratega, imela je svojega — Stalina, mojstra vseh mojstrov, ki je dejal: »Do Stalingrada in niti koraka dalje.« In Stalingrad je postal mejnik v zgodovini, nemške horde so šle nazaj, gnane od sovjetskih katjuš in sovjetskih bajonetov. Šlo je mimo Harkova, Kijeva, Odesa, dalje in dalje, osvobodjena je bila Rumunija, osvobodjena Bolgarija, krasnoarmejci so vstopili v Beograd, Budimpešto, Dunaj, Varšavo — Berlin. Hitlerjev vojaški aparat se je zgrbil v prah, oni aparat, ki je bil strah in trepet vse Evrope. Strla ga je Sovjetska armada.

Kje so temelji te silne moči Sovjetske armade? V njeni ljudski naravi so ti krepki temelji. Rdeča armada je ljudska armada, prežeta od celote do slehernega poedince z neizmerno ljubeznijo do domovine. Sleherni krasnoarmejec se zaveda, da na njem počiva veliko zaupanje sovjetskih ljudi, zaveda se, da v medsebojni nerazdružljivi povezanosti ljudstva in njegove armade stoji silna moč velike sovjetske zemlje in njene ureditve in je ponosen nanjo ter pripravljen žrtvovati zanjo tudi najdražje — svoje življenje.

Velika je hvalečnost naših narodov Sovjetski armadi in njenemu ustvaritelju, generalisimu Stalinu, in ogromne so zasluge, ki jih ima Sovjetska armada za osvoboditev naše domovine in vse Evrope, zato se ji bomo dne 23. februarja po vsem okraju ob priliki njenega praznika oddolžili s spontanimi manifestacijami in proslavami... Domoljub.

Razpis volitev v okrajne ljudske odbore

Predsedstvo Prezidijske Ljudske skupščine LRS je na seji dne 6. februarja 1948 izdalo naslednji ukaz o razpisu volitev ljudskih odborov v okrajne ljudske odbore in v mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane:

Predsedstvo Prezidijske Ljudske skupščine LRS na podlagi 1. točke 4. člena v zvezi s 7. členom zakona o volitvah odborov ljudskih odborov po predlogu vlade LRS odloča:

1. Razpišejo se volitve ljudskih odborov v mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane in v vse okrajne ljudske odbore, razen v mestni ljudski odbor Celja in mestni ljudski odbor Maribora, kjer so se volitve že izvršile.

2. Volitve bodo v nedeljo, dne 21. marca 1948.

3. Ta ukaz se prične izvajati z dnevom objave v Uradnem listu LRS.

Glavno mesto Ljubljana, dne 6. februarja 1948.

IZ SEKRETARIATA PREZIDIJE
LJUDSKE SKUPŠČINE LRS.

Za neposredno vsakodnevno izboljšanje naših življenjskih pogojev Petletni plan OLO Trbovlje za napredek našega okraja

Delovno ljudstvo Jugoslavije si je postavilo s svojim petletnim planom velike in odgovorne naloge, ki mu bodo priborile boljše življenje. Ta petletni plan je danes gonilna sila slehernega delovnega človeka, mu odpira jasno perspektivo boljšega življenja njega samega, kakor vseh delovnih množic.

V zveznem petletnem planu nam postavljene številke na vseh sektorjih gospodarske dejavnosti dajejo trdnost, da bomo postopoma v posameznih planskih obdobjih, vzporedno z doseženimi uspehi dvigali življenjski standard našega delovnega človeka.

Kakor ima v okviru zveznega plana vsaka naša republika svoj republiški plan, tako ima tudi vsak okraj svoj okrajni plan, mesto, kraj ali vas svoj mestni, krajevni ali vaški plan.

Tako si je tudi okraj črni revirjev Trbovlje poslal svoj petletni plan, ki ga bo realiziral v prvem planskem obdobju 1947—1951. To jamstvo nam ne daje samo cca 110.000.000 din predvidenih investicij, še več, daje nam ga trdna volja, čut odgovornosti in delovni polet našega delavca, kmeta in ljudskega inteligenta.

Kakor zvezni in republiški, tako v njihovem sklopu tudi naš okrajni plan postavlja bodisi na področju kapitalne izgradnje, bodisi na področju dviga življenjske ravni stvari oziroma objekte, ki jih moramo doseči, oziroma prekoračiti v prvem planskem obdobju.

Kot dopolnilno zvezni, oziroma republiški industriji, igra veliko vlogo v petletnem planu lokalna industrija, ki se bo tudi v našem okraju znatno okrepila. Z ozirom na ogromne potrebe gradbenega materiala, zlasti opeke, bomo zgradili več poljskih opekarn, ter poleg tega novogradnji, opekarno v Zagorju, šlakobetonsko opekarno v Hrastniku. Prav tako bomo rekonstruirali apnenice v Zagorju, da dvignemo kapaciteto in s tem čim več apna našim gradiliščem.

Za dvig življenjskega standarda naših revirjev pa nam jamčijo novogradnje, kakor tovarna konfekcije v Zagorju, pekarna v Zagorju, pralnica in kemična čistilnica v Trbovljah ter klavnica in hladilnica v Hrastniku. Vzporedno z gradnjo navedenih večjih objektov bomo brez dvoma izkoristili vse lokalne možnosti za postavitev manjših podjetij oziroma objektov.

Vsakomur je znano, da v naših revirjih občutno primanjkuje pitne vo-

de, kajti nekdanji izkoriščevalski elementi niso mislili na našega rudarja, na izboljšanje njegovega življenja in življenja njegove družine. Ogromne vsote denarja, izropanega delavcem-rudarjem, so se stekale v žepu kapitalističnih mogotcev.

Naša ljudska oblast pravilno rešuje tudi to vprašanje. Uredila je pereče vprašanje pitne vode v našem okraju in si v prvem petletnem planu zadala nalogo zgraditi 12 km novogradnje in razširitve vodovodnega omrežja, predvsem v revirskem področju. Pripomniti moramo, da nam bodo pri teh delih v veliki meri pripomogla naša zvezna in republiška podjetja, predvsem uprava bazena, cementarna, steklarna, kemična in elekbrarna. Tako bomo s skupnim naporom že v prvem planskem obdobju v veliki meri rešili vprašanje pitne vode.

Prav tako kot s pitno vodo, tako v vprašanju kanalizacije nismo danes mnogo na boljšem. Naš plan zajema 6 km novogradenj in podaljškov kanalizacije, in to predvsem v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in Loki pri Zidanem mostu.

Na področju komunalnega gospodarstva pa nismo pozabili na našo cestno razsvetljavo. Okrog 12 km nove napeljave, predvsem v Zagorju, Hrastniku in Radečah bo ustvarilo našim centrom lepše lice in olajšalo promet.

Nujno je potrebno regulirati potok Boben v Hrastniku v dolžini cca 1 km. Naša prva petletka bo to potrebo uresničila.

Dejstvo je, da je naše kmetijstvo še izredno zaostalo in to v vseh svojih vejah. Nujno je, da na tem področju temeljito krenemo na pot izboljšanja. Okrajno posestvo in ekonomije podjetij naj v tem pogledu prednjačijo kot zgled in nazoren primer modernega kmetijstva.

Prijetno okrajno posestvo »Širjec« nad Zidanim mostom bo dobilo silos za zeleno krmo v prostornini cca 30 kub. m in veliko moderno gnojno jamo. Z velikimi rekonstrukcijami bomo postavili na posestvu potrebno plemenilno postajo ter selekcijsko postajo za ovce in kokoši.

Precejšnje investicije smo predvideli za ureditev naših pašnikov v površini cca 50 ha, za zatiranje sadnih škodljivcev, nabavo cca 40 glav plemenjakov, nakup strojev in orodja za izpopolnitev kmetijsko-strojnih postaj. Uredili bomo dvojne mrhovišče in na novo zgradili šupo za kmetijske stroje. Osušili bomo cca 5 ha tal in znatno izboljšali semena.

Prav tako imamo v planu zgraditev več sadnih sušilnic, od katerih bodo tri v letu 1948 popolnoma dograjen.

Naši gozdovi so v času okupacije mnogo trpeli, okupatorjeva sekira jih je brezobzirno uničevala. Naša naloga je, da v letih planskega obdobja pričnemo s pogodovanjem posekanih in opustošenih predelov. Pogozdili bomo cca 20 ha golčav.

Protiljudski režimi v stari Jugoslaviji so se kaj malo brigali za ureditev lokalnih cest in poti, zaradi česar je naše gospodarstvo mnogo trpelo. V petletnem planu bodo zato rekonstruirali ceste, tako na odsekih Zagorje—Čemšenik—Trojane, Radeče—Sopota—Brezovo, Hrastnik—Dol—Marno, Zagorje—St. Lambert, Sv. Marko—Podmeja, Sopota—St. Jurij, Podlipovica—Borje, Sopota—Preska, Sv. Katarina—Boben, Trbovlje—Dobovec—Sv. Jurij, Jagnjenica—Svilbno, Marno—Turje, Zagorje—St. Jurij z istočasno novogradnjo 6 krajevnih mostov in popravilom zaradi večje nosilnosti 13 mostov.

Regulacijski načrt mesta Trbovlje bo sliko mesta dokaj spremenil. Nove ceste in regulacija potoka skozi Tr-

bovlje bo zahtevala ogromno investicij in prostovoljnega dela zavednih članov naših masovnih organizacij. O teh delih bomo poročali še v posebnem članku.

Po tako urejenih cestah bodo zabrnili na novo nabavljeni avtobusi, tovorni avtomobili s priklopniki, ter z novo postavljeno garažo v Hrastniku izpopolnili naš avto-park.

V času ko naša industrija dela s polno paro, se izboljšuje, dviga svojo kapaciteto ter istočasno zaposluje vedno več delavstva, je nujno nastalo težko stanovanjsko vprašanje po vseh večjih krajih našega okraja, zlasti pa v Trbovljah in Hrastniku. Zato smo predvideli gradnjo 24 stanovanj v Trbovljah in Hrastniku, kjer pa niso vštete številne gradnje naših zveznih in republiških podjetij.

Nikoli ne bomo pozabili, kaj je besni fašist storil našim šolam, saj so postale vojašnice in zatočišča listih, ki so v onemoglem srdu hoteli uničiti slehernega borca za svobodo. Ker pa se jim to ni posrečilo, so pustili in zažigali naše domove, naše šole, ki so postale kup razvalin. Že leta 1945 so formirani šolski odbori pričeli z vso resnostjo obnavljati naša kulturna žarišča mest in vasi. V petletnem planu bomo popolnoma obnovili sledeče šole: Dol pri Hrastniku, Dole pri Litijah, Izlake, Kolovrat, St. Gotard, St. Lambert, Sv. Planina, Znojile, Trbovlje II in Sv. Katarina.

Iz popolnoma porušene Zidanega mostu, se bo v kratkem dvignila pomorna stavba sedemletke. Prav tako se bodo postavile Minše z novozgrajeno osnovno šolo. Ker pa je naša naloga ljudstvo čim bolj izobraževati in ga pritegniti v gimnazije in visoke šole, bomo še nekoliko pretesno gimnazijo v Trbovljah z dozdavo razširili. V Zagorju pa bo postavljen dijaški dom.

Da bo pouk čim boljše potoke, bomo vložili cca pol milijona investicij za učila.

Glede prosvetnih domov je znano da bodo v sklopu številnih združenih domov nudili dovolj prilike slehernemu delovnemu človeku za kulturno delo in razvedrilo.

Na polju kinofikacije pa bomo nabavili aparaturo za ozki trak.

V dokaz, da naša ljudska oblast kaže polno razumevanje za delanežmožne in obubožane, nam je »Dom onemogliha« v Loki pri Zidanem mostu, ki ga bomo usposobili še za cca 50 postelj.

Za solidno postrežbo delovnega človeka nam bosta jamčila v Trbovljah hotel in restavracija v Hrastniku, oba na novo zgrajena.

Prav tako bomo posvetili vso pozornost tudi našemu turizmu in obnovili planinske kočice na Kumu in na Lisci, ki bosta nudili ljubiteljem prirode prijetno zatočišče.

S predvidenimi investicijami bomo moderno uredili 4 telovadnice in sicer v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Radečah, ter jih opremili s potrebnim orodjem.

Ljubiteljem zimskega športa bo na razpolago smuča škakalnica pri Zagorju.

Industrializacija in elektrifikacija dežele je geslo našega petletnega plana. Ljudski odbori in trdni povezavi z DES-om bodo uresničili v prvem planskem letu željo naših hribovitih yasi, kajti v večini krajev bo zasvetila elektrika, dragoceni tok pa bo pogнал kmetijske motorje in olajšal našim kmetovalcem naporno delo.

To je kratek prerez petletnega plana OLO Trbovlje. On je svetel cilj našega delovnega človeka, tam od rudarja globoko v zemlji do poslednjega kmeta v gorski vasi.

Pred VI. plenumom Enotnih sindikatov Jugoslavije

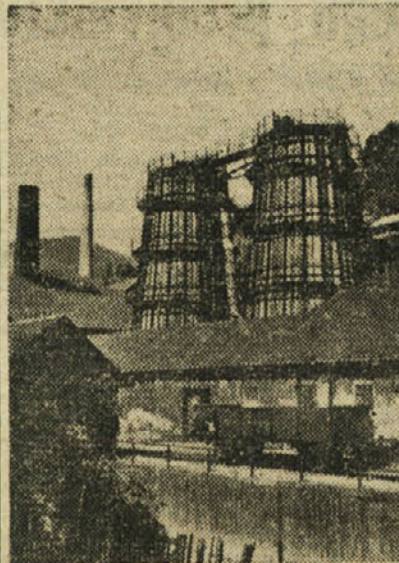
Uspehi kemične tovarne v Hrastniku rezultat pravičnega dela sindikalne organizacije

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku spada med najstarejša industrijska podjetja v državi. Tovarna je pričela obratovati 1859 leta. Glavni proizvodi so žveplena in solna kislina, kemične soli, železooksidne barve in apno. Med okupacijo tovarna v glavnem ni obratovala; v obratu sta bili samo 2 peči pri apnenicah, kratak čas solna kislina, v farmacevtskem oddelku se je pa proizvajal v malih množinah atropin ter digitalis glukozi, ker so Nemci predelavo opijali prepovedali.

Ob osvoboditvi je bila tovarna v tako slabem stanju, da je bilo resno dvomljivo, ali se sploh izplača s ponovno proizvodnjo. Obrat solne kisline je bil 50% uničen, pri žvepleni kislini so manjkali prašni kanali ter vsi svinčeni cevovodi med stolpi in komorami, v oddelkih za kristalizacijo so bili slebri tako nagnjeni, da je bilo pričakovati, da se naprave, ki so na njih stale, vsak čas prevrnejo, transformatorji so bili razstreljeni, železniški viadukt, ki je vezal apnenice z železnico, razrušen, surovin nobenih, povrhu vsega so pa še manjkali kadri. Gradbenega materiala za obnovo še ni bilo na razpolago, vendar se je posrečilo obnoviti najprej viadukt ter so šle apnenice že koncem julija 1945 v obrat. Istočasno so bili popravljeni transformatorji, vzpostavljen pa tudi obrat solne kisline ter so že septembra 1945 dobili naši najvažnejši kovinski, usnjarski in tekstilni obrati solno kislino, brez katere bi jim bilo obratovanje nemogoče.

Vso jesen 1945 in spomladi 1946 je pa celotni kolektiv z največjo naglico obnavljal obrat žveplene kisline, ki se ga mu je posrečilo spustiti v obrat kljub pomanjkanju soliterne kisline, ki je za obratovanje neobhodno potrebna in jo je bilo potrebno šele v sami tovarni na primitiven način proizvesti. Še pred tem so bili obnovljeni oddelki za proizvodnjo superfosfata, ki je bil isto tako nujno potreben našim kmetovalcem. V prvi polovici leta 1946 so bili končno vzpostavljeni vsi obrati, uvedeni so bili pa tudi novi predmeti, ki so se pred vojno uvažali. Do konca leta 1946 se je že dvignila celokupna produkcija napram letu 1938 na 110%. Enak razvoj je doživel tudi farmacevtski

oddelek, kjer se je pričelo s ponovno produkcijo opijskih alkaloidov ter se je proizvodnja dvignila na štirikratno količino predvojne izdelave. V letu 1947 je celotni kolektiv dosegel kolčinski plan kljub velikim težavam, to je pomanjkanju surovin za novo uvedene proizvode, katerih skupno število znaša 12. Število delavstva se je dvignilo v tovarni napram predvojnemu stanju

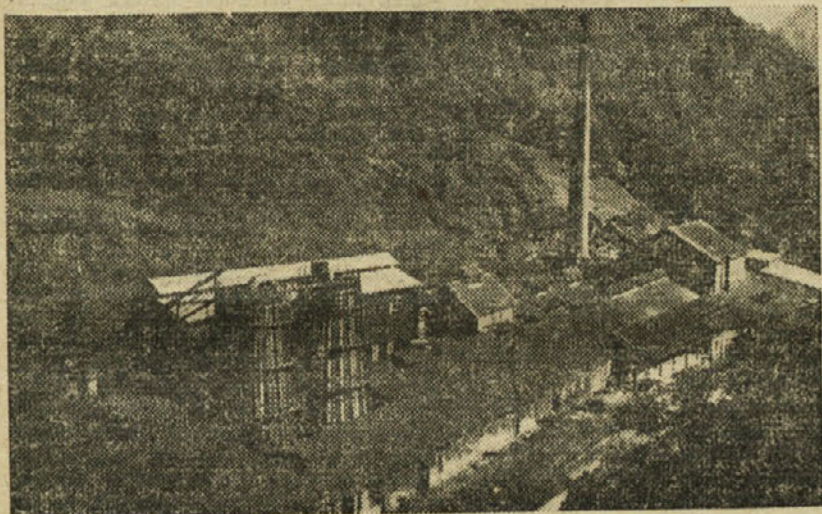

Obrat žveplene kisline

oddelek, kjer se je pričelo s ponovno produkcijo opijskih alkaloidov ter se je proizvodnja dvignila na štirikratno količino predvojne izdelave.

V letu 1947 je celotni kolektiv dosegel kolčinski plan kljub velikim težavam, to je pomanjkanju surovin za novo uvedene proizvode, katerih skupno število znaša 12.

Število delavstva se je dvignilo v tovarni napram predvojnemu stanju

Celotna tovarna

Za pomoč grškemu ljudstvu

Okrajni sindikalni svet je dal pobudo za ustanovitev okrajnega odbora za pomoč grškemu ljudstvu. Osnovan je bil odbor, ki ga tvorijo: predsednik Zemljak Andrej, predsednik OSS, član Toplikar Alojz, tajnik OSS, Brečko Stane, organizacijski sekretar OF Trbovlje, Mahkovec Anton, upravnik okrajnega magazina Trbovlje, Brglez Janko, tajnik sindikata Zagorje, Pečnik Stane, učitelj iz Radeč, Cvelber Stanek iz Hrastnika ter zastopnik LMS in okrajnega odbora AFZ.

Na pobudo OSS-a in tega odbora je bila dne 10. februarja v Trbovljah širša konferenca sindikalnih podružnic, na kateri je bil izbran mestni odbor za Trbovlje, ki bo organiziral

akcije v okviru Trbovelj in okolice. Snujejo se še odbori v Zagorju, Hrastniku in Radečah. V mestnem odboru Trbovlje je predsednik Guček Miha, podpredsednik OSS-a, podpredsednik Piki Jože, tajnik sindikalne podružnice rudarjev Trbovlje, Kovač Pavel, kulturno-prosvetni referent OSS-a, zastopnik Zveze borcev Petrič Polde, predsednik MOOF Trbovlje Dolinar Ivan, Pintarič Ada, zastopa mestni AFZ, Korušek Ivo, zastopnik mladine Trbovlje in Kužnik Dominik, zastopnik kulturno-umetniškega društva »Lojze Hohlkraut«. Okrajni sindikalni svet Trbovlje je v imenu vseh izdal prebivalstvu okraja Trbovlje naslednji poziv:

Junaška borba grškega ljudstva vzbuja pozornost in odobravanje vsega naprednega sveta. Tudi mi se ob tej junaški borbi grškega ljudstva spominjamo naše narodno osvobodilne borbe, ko se je vse ljudstvo borilo proti okupatorju in domačim izdajalcem. Naši borci, ki so bili navezani na pomoč ljudstva, vedo, kakšno vzpodbudo in polet jim je dajala ta pomoč proti številčno močnejšemu sovražniku, ker so bili oni in ljudstvo eio.

Tudi mi spremljamo danes z občudovanjem borbo grškega ljudstva, ki se bori za svoje pravice, proti imperialističnim zasluževalcem na čelu z ameriškiimi in njihovim pomagačem za svojo neodvisnost in resnično demokracijo.

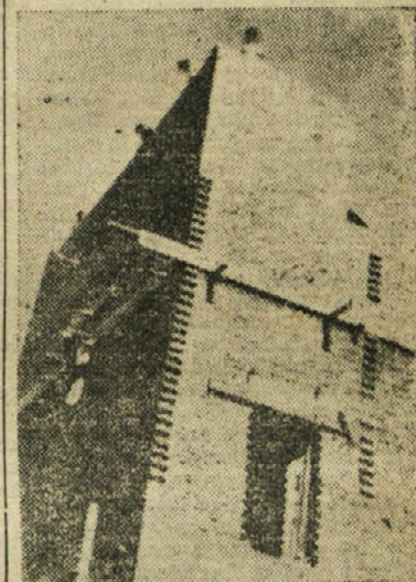
Jugoslovanski narodi z zaupanjem spremljajo herojsko borbo grškega ljudstva; borbo, ki je protimperialistična in ki je zaradi tega tudi naša borba. Tudi naš okraj, črni revirji in ostal kraji, bomo prispevali za pomoč grškemu ljudstvu ter tudi tako dali podarek naši pripadnosti fronti resnične demokracije in protimperialistične borbe, ki je borba naše neodvisnosti, demokracije in mirnega sodelovanja med narodi.

OKRAJNI SINDIKALNI SVET TRBOVLJE.

za 100%, kar je bila posledica zvišane kapacitete celotne tovarne.

Kot že omenjeno stoji tovarna že od leta 1859 ter je bilo potrebno misliti na novo gradnjo tovarne. Tudi k temu se je že pristopilo in je v letu 1947 tovarna zgradila nove obrate za barijov sulfid, ki je nujno potreben za našo usnjarsko industrijo ter železov oksid. Stavbe bodo kmalu dokončane in kažejo že danes bodočo sliko novo zgrajene tovarne.

Vodstvo tovarne in sindikalna podružnica vlagata ves svoj trud za izpolnitev plana, za kar, lahko rečemo, se 100% zalaga celoten delovni kolektiv, ki je pravilno sprejel postavljene naloge in zato uspehi miso in ne bodo izostali.

Novogradnje

Tudi naš steklar je borec za plan

Kakor vsak drug delavec, deloven kmet in inteligent, tako tudi naš steklar ve, da s petletnim planom gradi boljšo bodočnost sebi in svojim otrokom, on ve, da je tudi od njega in njegovega dela odvisna uspešna izvedba petletnega plana. In ti naši steklarji se tega v obilni meri zavedajo, saj so plan za lansko leto dosegli 34 dni pred rokom, a plan za mesec januar tega leta so prekoračili za 13%. Že iz teh števk se jasno vidi delovni elan naših steklarjev in njihova volja do dela.

V prejšnjih časih je naš steklar delal za one ljudi, ki mu niso dali niti najosnovnejših pravic, kaj šele plačda bi lahko živel življenje dostojnega človeka. Samo če pogledamo stare stanovanjske hiše, ki jih je zgradil bivši lastnik tovarne — pa jih primerjamo z novimi, ki so zgrajene lanskoleto in to precej z udarniškim delom naših steklarjev, potem vidimo, kako je skrbel za delavstvo stari kapitalist Abel. Tudi naši delavci se tega dobro zavedajo, povsod pomagajo, kjer je treba.

Ko je bil dne 27. I. 1948, masovni sestanek sindikata in je bil dan predlog za tekmovanje med delavnicami in v notranjem obratu za prihodno zastavico sindikalne podružnice, so takoj glavni dve drugi napovedale tekmovanje. Delavnica tov. Pivec Jožeta je napovedala tekmovanje delavnici tov. Hudi Alojza in Čamer Jakoba, delavnica tov. Vebra delavnici tov. Gega in Šrenka, a delavnica tov. Ojsterška pa delavnici tov.

Lokneja in Kelnarja. Iz tega se jasno vidi zavest naših steklarjev, da so pripravljani v čim večji meri pomagati pri dvigu naše industrije, saj je tov. Veber dejal, da moramo ravno s tekmovanjem pokazati, da se zavedamo, kaj je naša dolžnost pri uspešni izvedbi petletnega plana.

Se bolj jasno je razviden delovni polet v naši tovarni v tem, da je bilo meseca januarja proglašanih 34 udarnikov, od teh 17 že drugič.

Vendar ni glavno, da gledamo le na take uspehe naših steklarjev, ki so vsekakor zadovoljivi, treba se je ozreti še na ideološko vzgojo. Tudi tukaj vidimo, da naši steklarji z veseljem sodelujejo pri kulturni in politični vzgoji. Poleg tega imajo dober sindikalni jazz orkester, ki šteje 13 članov, potem dober pevski zbor pod vodstvom tov. Bajdla, dramsko skupino, šahovski klub, a po vseh posameznih oddelkih se vršijo študijski krožki, katerih se steklarji v precejšnjem številu udeležujejo. Seveda imamo včasih male težave, zlasti zaradi prostorov, a na pobudo tov. ravnatelja tovarne se je delovni kolektiv obvezal, da bo z udarniškim delom postavil lastni kulturni dom, ki bo obenem tudi dom razvedrila po napornem delu pri vroči peči.

Naši steklarji so se obvezali, da bodo ves čas delali z istim poletom kakor so pričeli ter gredo naprej z geslom: Vse za čim uspešnejšo izvedbo prve petletke, ker to je pogoj za srečno življenje nas in naših otrok!

32.000 delovnih ur za zgraditev doma kulture in prosvete

V letošnjem letu bo uprava steklarne Hrastnik med drugimi deli gradila tudi velik kulturno-prosvetni dom. Kulturno-prosvetni dom bo imel prostore za kinodvorano, eno manjšo dvorano, čitalnico, rdeči kotiček, knjižnico, sejne sobe, prostore za san-

dikat in najmodernejšo menzo. Delavci in delavke steklarne Hrastnik so pravilno razumeli pomen graditve tega doma in se obvezali, da bodo s prostovoljnim delom prispevali 32.000 delovnih ur.

Obračun dela Mestnega ljudskega odbora Trbovlje

Z našim lokalnim gospodarstvom moramo dvigniti življenjski standard in kulturno raven našega prebivalstva

Mestni ljudski odbor Trbovlje je na zborih volivcev, ki so bili konec januarja, polagal obračun svojega dela v prvem letu planskega gospodarstva. Zbori volivcev so bili zelo razgibani, pokazali pa so, da je bilo vse premalo sodelovanja med volivci in samim odborom. V preteklem letu se je MLO Trbovlje boril s povojnimi težkočami, tako je nalezl na marsikatero težavo glede pomanjkanja raznega materiala ter ravno tako v pomanjkanju delovne sile. V letu 1947 je v Trbovljah začel graditi MLO Trbovlje 3 stanovanjske hiše za gimnazijo, ki pa so bile dograjene le 4%. Poleg tega so dokončali notranjost stavbe na Volajevem v lastni režiji, ker je bil graditelj stavbe »Beton« vezan na gradnjo zveznega značaja.

Ravno tako so v lastni režiji gradili Fortejevo stavbo na Vodah, kjer so v spodnje prostore namestili slaščičarno in buffet ter skoncentrirali iz dveh brivnic, to je Lisac in brivnice pri Pravičih, moderne damski in moški salon.

Gornje prostore je uredil rudnik na stroške Mestnega ljudskega odbora in si s tem pridržal pravice, da lahko v te prostore vseli svoje uslužbence.

Prostore rudniške restavracije so preuredili v kavarno z namenom, da zagotovijo gostom in mladini razvedrilo pri igranju šaha, čitanju raznih časopisov itd.

Pri ustanavljanju raznih obrtnih odsekov je MLO Trbovlje napravil marsikatero napako, ker je od privatnih mojstrov, kakor na primer od brivcev, prevzel lokale v najem, plačeval najemnine s celotnim personalom, kar pa ni odgovarjalo, zato ni bilo zaželenega uspeha. Z združitvijo brivnic pa se je to mnogo izboljšalo.

Gradnje Mestnega LO za 1948

Gradnje, ki jih ima MLO Trbovlje v načrtu letos, so:

Dograditev že v prejšnjem letu začetih treh stanovanjskih hiš za gimnazijo, obnovitev Društvenega doma, poleg teh že obstoječih objektov zgraditev nove čevljarke, krojaške in šiviljske delavnice in razna druga manjša dela.

Poleg tega, kar bo gradil MLO Trbovlje, bodo gradili še rudnik, elektrana in cementarna in to v evičini stanovanjske zgradbe.

Iz proračuna OLO Trbovlje se bo v letošnjem letu začela graditi nova cesta poleg stare ceste, ki pa ni predvidena, da bo v letošnjem letu gotova zaradi nizkega kredita. Delo se bo upravljalo v večini le s prostovoljnimi delom, kredit, ki pa je namenjen za ceste, naj bi se uporabil za material in za strokovne delavce, ki bodo vodili delo na cesti.

Mestna gospodarska podjetja štejejo 33 odsekov, ki so razen kuhinj, kopalnice in knjižarne vsa aktivna.

Kuhinje so uslužna podjetja, pri katerih se že ob ustanovitvi ni računalo na dobiček, ker se v njih hranijo uslužbenec, ki nimajo možnosti, da bi se hranili v lastnem gospodinjstvu.

Kakor kuhinja, je tudi kopalnica uslužno podjetje, ki je v poletnih mesecih aktivno, v zimskih mesecih pa pasivno.

Avtoprevozništvo avtobusna postaja Trbovlje trg, ki je bilo pod upravo republiškega ministrstva za lokalni promet, je prešlo v sklop mestnih podjetij. S tem bo dana možnost, da napake, ki se dogajajo pri prevozu potnikov, odpravljamo sami.

Iz proračuna Mestnega LO

MLO Trbovlje je to leto 1948 vneš v proračun najnujnejše potrebe upravnega aparata MLO, ki znaša v

celoti izdatkov v navedenih postavkah.

Sole in prosveta: 282.192 din.

Mestni ljudski odbor Trbovlje ima v oskrbi tri šole, to je šola Trbovlje I, Trbovlje II in šola na Sv. Planini.

Za socialno skrbstvo in zdravstveno zaščito je predvideno v proračunu 1.893.056 din — ta postavka se je v letošnjem letu zvišala od leta 1947 za 713.056 din — to pa zaradi tega, ker bo imel v letošnjem letu popolnoma lastni proračun in bo moral plačati vse nastale stroške mestnih revežev, ki se bodo zdravili v raznih okrevališčih in bolnišnicah, kar je imel lanske leto v proračunu še OLO.

Poleg tega bo MLO zvišal mesečne podpore ubožcem, ki dobivajo od MLO stalne podpore. Pri razdeljevanju teh podpor pa bodo sodelovali vsi volivci, da bodo podpore v resnici prejemale le tisti, ki so jih najbolj potrebni.

Za vzdrževanje in škropljenje cest je predvideno za leto 1948 370.000 din.

Za plače uslužbenecim in za vse ostale potrebščine MLO kakor nabavo materiala, kurjenje in tako dalje je predvideno 1.400.000 din.

Poleg teh izdatkov je v proračunu tudi investicija gradenj že navedenih treh stanovanjskih hiš v znesku 2 milijona 500.000 din. Dograditev Društvenega doma 2.000.000 din, Podaljšek vodovoda proti Posetju 100.000 dinarjev. Zgraditev rezervuarja v Praprečah 60.000 din, čevljarška delavnica 1.000.000 din, pogozdovanje mestnih gozdov 20.000 din.

MLO je ustanovil na posestvu Božič Jakoba ekonomijo, za katero je vneslo v investicije izdelovanje toplih gred, nabavo orodja, semena, škropljivo itd. 195.000 din. Pridelki, ki jih bodo pridelali na lastni ekonomiji, se bodo uporabili v prvi vrsti za kuhinje, da bi s tem pocenili hrano v menzah. V drugem primeru pa bo skušal dati na trg zelenjavo, ki bo cenejša kakor od prekupčevalcev, ki sedaj navijajo cene na trg.

Poslovanje MLO Trbovlje je bilo zadovoljivo, treba pa bo v bodoče posebej več pozornosti razdeljevanju živilskih nakaznic, ker so se delale pri tem velike napake. Tudi preskrba z mlekom v zadnjih mesecih ni bila taka kot bi to moralo biti, da bi ga vsi upravičenci sprejemali. V zadnjem času je sklenila dogovore uprava za promet z mlekom z okoljskimi zadrugami, ki bodo oskrbovale mestne mlekarne z mlekom.

Gospodarska podjetja MLO

so poslovala razen treh dobro. Mestni ljudski odbor Trbovlje ima 19 raznih gospodarskih podjetij z več poslovalnicami. Od teh je 7 komunalnih, ki so poslovale izpred okupacije. Vsa ostala pa so bila ustanovljena po osvoboditvi. Pri ustanovitvi teh podjetij je imel MLO pred očmi potrebo zagotoviti prebivalstvo Trbovlje pred samovoljnimi izkoriščanjem posameznih spekulativcev. V tem je deloma tudi uspel. Toda pravi pomen teh ustanovljenih podjetij se je pokazal šele danes. Dočim je bil prvotni namen zboljšati preskrbo z vsemi življenjskimi potrebščinami ne glede na to, če je bilo podjetje pri tem tudi nekoliko pasivno — je namen teh podjetij danes nekoliko večji.

Z našim načrtnim gospodarstvom pripada drž. lokalnim podjetjem poleg prvotnega namena tudi, naloga, da so ta podjetja aktivna in da svoje dobičke, ki so jih nekoč pobasali v žepo posamezniki, odvajajo v proračun upravnega operativnega voditelja, ki je v našem primeru MLO.

Tako zbrani denar, ki se steka iz dobička podjetij, tvori osnovo proračunu in daje nove možnosti ustanavljanja na eni stran nova podjetja, na drugi pa kritje raznih investicij pri gradnji novih stanovanj, ki jih v Trbovljah v veliki meri primanjkuje.

S temi nalogami, ki so poverjene KLO, se preizkuša trdnost in samostojnost naših najosnovnejših organov ljudske oblasti, t. j. KLO. Zaradi tega se postavljajo pred novo izvoljeni mestni odbor nove naloge, reorganizirati naša podjetja tako, da bodo nudila stalen vir dohodkov za kritje ostalih potreb, poleg tega pa ustanovljati nova podjetja, katerih življenjska možnost bo že v naprej zagotovljena. Ta naloga pa ne bo lahka. Izkušnje pri ustanavljanju dosedanjih podjetij so pokazale to. Vsa že ustanovljena mestna podjetja raznih onih komunalnih, ki so bila last stare občine, se nahajajo v tujih stvareh. Pri vseh teh se opaža, da prostori ne odgovarjajo novim potrebam. Treba jih je preurediti tako, kakor to predpisuje uredba o zaščiti delavstva v pogledu higijene itd. Za take adaptacije so bili izdani že precejšnji zneski in to za tuje stavbe. Tudi najemnina vzame mnogo denarja. Zaradi tega se je odločil MLO zgraditi večjo stavbo za potrebe čevljarke, krojaške in šiviljske delavnice, v kateri bi lahko delalo v dveh izmenah okrog 300 delavcev, in ki bi odgovarjala sodobnim potrebam. Režija teh delavnic se bo znatno znižala.

Za znižanje režijskih stroškov je MLO računal tudi pri ureditvi novih prostorov za slaščičarno in buffet, kakor tudi z združitvijo brivnic v primeru urejene nove prostore v stavbi Forte na Vodah.

Upoštevajoč, da je tu središče Trbovlje, kjer je skoncentrirana poleg delavcev tudi pretežna večina našega uradništva, ki je celodnevno zaposleno po pisarnah razen dveh ur med opoldanskim odmorom, je bil uveden delovni čas tako, da bi ena izmena uslužbenec delala tudi preko opoldne in da bi na ta način zadovoljili tudi tiste, ki imajo edini prosti čas od 12. do 14. ure opoldne. V novo urejenem buffetu pa bomo s pravilno iniciativo lahko postregli prehodne goste, predvsem tujece.

Otvoritev kavarne v zgornjih prostorih restavracije pomeni tudi napredek Trbovlje v pravnem smislu. Res je pa, da pretežna večina prebivalstva na to pridobitev ne gleda pravilno. Uprava podjetij je s tem že vnaprej računala. Prepričani smo, da bo čas izmenjal tudi te poglede in potrdil potrebo tega podjetja.

VI. REDNO ZASEDANJE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA TRBOVLJE

Izvršilni odbor Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje sklicuje za soboto 28. februarja 1948 ob 9. uri VI. redno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora — Trbovlje v dvorani istega odbora z dnevnim redom:

1. Otvoritev, volitev verifikacijskega odbora, zapisnikarjev in delovnega predsedstva,
2. tajniško poročilo,
3. odobritev okrajnega petletnega plana,
4. razrešitev in volitev sodnikov, potrditev delegatov za okrožni zbor,
5. potrditev odločb, odredb in odlokov,
6. zaključna beseda.

O gornjem obveščamo vse člane Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje in ostalo prebivalstvo okraja Trbovlje.

IZ TAJNISTVA OILO — TRBOVLJE.

Zadružni dom bo vključil našo vas v petletni plan
Postavitev zadružnega doma — velika naloga
Fronte v letu 1948

Kaj pa mestne gostilne? Ta stran je poglavje zase. Kar se tiče notranje ureditve, opreme itd., je storjen precejšen korak naprej. So pa še stvari, ki jih bo treba odpraviti — izboljšati. Toda nekaj je, česar upravi podjetja ni uspelo doseči — to je dvigniti kulturni nivo v naših gostilnah. Ni namen zagovarjati uslužbenec, ki dostikrat grešijo v tem ali onem pogledu, za kar se jih vedno znova opozarja, da se popravijo. Nikakor pa se ne moremo strinjati s tem, da so velikokrat izpostavljeni najbolj proslaskim izpadom, da ne rečemo celo dejanjskim napadom. K pijančevanju odraslih bi dodali še, kar je najbolj žalostno — pijančevanje naše mladine, kar se tako pogosto po naših gostilnah opaža, ter hkrati oboje obsodili kot nekaj, kar ni dostojno in vredno novega časa in kar se ne sme več dogajati. Da bi odpravili te žalostne ostanke preteklosti iz časa kapitalistične stare Jugoslavije in dvignili našega človeka, predvsem pa, očuvati našo mladino pred pogubnimi posledicami alkohola, bo treba storiti še mnogo, tako uprava podjetij sama, kakor tudi vse ostale prosvetne in druge organizacije. Naši aktivisti bodo morali biti glasniki nove borbe z vzgojnimi primeri, ne pa takó, kot se je v več primerih do sedaj pokazalo, da so mirno gledali tako početje naše mladine, ali ji celo dajali pobudo.

Vse pogoje za razvoj ima tudi nova mizarska deavnica, ki posluje od 1. oktobra 1947 v prostorih Pavlenč Antona. Poleg privatnih naročil, katerih nekaj časa ne bo mogla več sprejemati, se izdelujejo stavbna dela in je vključena v republiški plan za izdelavo sobnega in pisarniškega pohištva. Z načrtno izgradnjo novih stanovanjskih objektov pa se ji nudijo nove perspektive razvoja. Nunjo pa bo treba misliti na to, kako prirediti gradnjo nove mizarske delavnice, ki bi odgovarjala novim nalogam in potrebam Trbovlje.

Pri ostalih mestnih podjetjih pa se bo izvedla reorganizacija tako, da bo dosežen boljši način dela, ter se zmanjšali režijski stroški. Najvažnejša naloga bo dvigniti delovno disciplino, ki je zaenkrat še na precej nizki stopnji. Krivdo za to je treba pripisati neaktivnim sindikalnim funkcionarjem, ki bi morali skrbeti za pravilen odnos do dela, kar bi lahko dosegli na svojih sindikalnih sestankih, če bi jim posvetili nekoliko več pozornosti.

Uprava mestnih podjetij pa daje rudarskemu sindikatu vse priznanje za pozornost in skrb, ki jo je pokazal ob vsaki priliki, kadar koli je šlo za oskrbovane naših delavnic z raznim materialom, ki ga je rudarski sindikat lahko dobil. Prepričani smo, da bomo na isto razumevanje naleteli tudi v bodoče, saj so mestna podjetja lokalnega značaja — podjetja vsega delavstva, ki morajo služiti njihovemu namenu. Razumljivo je, čim bolje bodo oskrbovana z materialom, tem boljši bo finančni efekt istih, kar bo dalo novemu — bodočemu mestnemu proračunu boljšo osnovo, kot je bila v letu 1947.

Za gradnjo naših združnih domov

Do 1. marca pripravimo ves material, 15. pa pričnimo graditi

Dosedanje priprave za gradnjo združnih domov v okraju Trbovlje kažejo precejšnjo razgibanost delavskih centrov za sprejemanje obveznosti, premalo zanimanja in dela pa na vasi sami. Do sedaj je izmed vseh najbolj aktivna vas Mlinše, kjer so krajevni odbor OF in množične organizacije, posebno pa mladina znali pravilno organizirati delo.

V Mlinšah so že pričeli z delom ter so imeli do 7. februarja že nako-panega 18 m³ peska, nalomljenega 20 kub. metrov kamenja in pripravljenega 70 m³ lesa. Mladina že aktivno dela in je organizirala sprejemanje obveznosti. V nedeljo 8. februarja so pri delu za združni dom v Mlinšah prav pridno delali, posebno aktivna je bila mladina.

V Dolah pri Litiji, kjer bodo tudi gradili združni dom, zbirajo les, pripravljajo pesek in si urejujejo apnenice. Radečani pa hočejo imeti najlepši združni dom. Dom, ki ga predvidevajo za letos, je 35 m dolga in 16 m široka stavba z enim nadstropjem. Žene v Radečah so se obvezale, da bodo prispevale po 100 ur prostovoljnega dela. Posestnik Ravnikar

Benko se je obvezal, da bo brezplačno razžagal les za gradnjo doma. V nedeljo 8. februarja so bili v Radečah prav pridno na delu, posebno mladina, ter so pripravili 18 m³ peska in 18 m³ lesa.

V Zidanem mostu so se sporazumeli glede zemljišča, kjer bo združni dom. Imajo že načrte ter že pripravljajo material.

V Trbovljah mladina že prav pridno dela pri kopanju glin in pripravah za opekarno. Vsak član sindikata v Zidanem mostu se je obvezal, da bo napravil 8 ur prostovoljnega dela mesečno. Sindikat cementarne v Zidanem mostu pa bo do predvidenega roka našel 30.000 kg apna. Vso okovje za gradnjo združnega doma v Zidanem mostu bo naredila železniška kurilnica. Na Dobovcu že imajo načrt, ki predvideva združni dom gorskega tipa, zidan iz kamna in lesa, velik 20 krat 14 metrov. Pripravljajo poljske apnenice, Mladina okraja, ki je sprejela na svojem zasedanju obveznost za prostovoljno delo, je formirala brigade v 4 centrih: v Zagorju, Hrastniku, Trbovljah in Radečah. Vsak aktiv ima svojo četo, na če-

lu vsega pa je okrajni mladinski štab.

Sindikat kemične tovarne v Hrastniku bo našel 30.000 kg apna in dal 4000 prostovoljnih ur. Organizacija AFZ Trbovlje bo dala 2500 prostovoljnih ur. Članice AFZ v Zagorju pa 5000 prostovoljnih ur. V strojnem obratu v Zagorju bodo delavci, ključavničarji in strokovnjaki prispevali za gradnjo združnih domov 2800 strokovnih ur prostovoljnega dela, ostali člani sindikata rudarjev Zagorje pa 8000 prostovoljnih delovnih ur. Cementarna Trbovlje bo dala 2000 strokovnih ur, ko hoče narediti ključavničarska, kleparska in inštalaterska ter mizarska dela. Centralne rudarske delavnice Trbovlje bodo naredile okovje ter okna, za kar je vsak poedinec pripravljen prispevati 20 ur prostovoljnega dela. Sindikati in množične organizacije so v veliki meri razumele potrebo gradnje združnih domov, treba pa bo še več aktivnosti na podeželju samem, da nas čas ne prehitijo.

Za vsako gradilišče naj bo geslo: »Do 1. marca pripraviti ves material, s 15. marcem pa bomo pričeli graditi.«

ne Trbovelj bodo dale 2500 prostovoljnih ur, žene Zagorja 5.000 ur, žene Izlake 750 ur, članice odbora AFZ v Radečah 1.200 ur. Ko so pri postavljanju obvez omenile, da starejše žene ne bodo mogle toliko prispevati, je Podlesnikova mama, ki ji krasijo glavo že neštivilni srebrni lasje, izjavila: »Stara sem, toliko ne morem narediti kot ve mlade, nekaj, kolikor mi bodo leta dopuščala, pa bom vendarle. Nočem biti zadnja.«

Na masovnem sestanku v Radečah pa bodo še vse ostale žene sprejele obveznosti.

»Nočem biti zadnja!« Ta misel naj spremlja vsako ženo, naj pritegne k delu vse žene. Tekmujmo, katera bo aktivnejša, katera bo več naredila.

In mladina

Aktiv LMS je v tekmovalstvu, ki ga je napovedal vsem industrijskim aktivom LMS, postavil pod točko 9 čim tesnejše sodelovanje in čim večjo pomoč pri gradnji združnih domov. Zavedajoč se nalog mladine pri izgradnji združnih domov, si je aktiv pripravil prosvetno ekipo, sestojajočo iz dramske družine, folklorne skupine, kinoaparature in potujoče knjižnice.

Prva prireditev je bila visoko na planini krajevnega ljudskega odbora Doj v vasi Kal. Za prireditev je vladalo veliko zanimanje in je bilo lepo število vaščanov, ki so z velikim zanimanjem sledili programu. Več točk programa je zelo navdušilo gledalce, tako da so jih igralci ponavljali. Isti dan so bili masovni sestanki in sestanki LMS-a, kjer se je razpravljalo o gradnji združnih domov, o davkih in o petletnem planu.

Drugi izlet je bil naslednje nedelje v krajevni ljudski odbor Marno in Turje. Na Marnem so vaščanom predvajali razne kulturne filme. Dovolj je bilo slučajev, da so vaščani prvič gledali življenje na platnu. Posebno je navdušilo otroke, katerim so predvajali razne pravljice.

Po predstavi smo imeli masovni sestanek, kjer smo jih vzpodbujali h gradnji združnih domov. Prikazali smo jim ogromne koristi, ki prinašajo kmetu v razvoju kmetijstva in pri dviganju dela na vasi novo življenje.

Istčasno je bila kulturno prosvetna prireditev in sestanek vseh množičnih organizacij teritorija krajevnega ljudskega odbora Turje. Mladinci kemične tovarne so mladinski organizaciji Turje pustili v začasno uporabo 50 komadov knjig iz potujoče knjižnice. V lepih pozdravnih nagovorih se je pričel bogat program, ki je zelo zadovoljilo meščane in pokazal način udeleževanja kulturno prosvetnega dela pri dviganju prosvete na vasi. Po prireditvi je bil masovni sestanek, kjer so razpravljali o načinu in pomenu gradnje združnih domov. Vsi vaščani odobravajo gradnjo združnih domov.

V splošnem so bili mnjenja, da jim ne bo treba več hoditi v oddaljene trge in bodo s tem postali gospodarsko neodvisni od raznih prekupčevalcev, ki živijo na račun kmeta in delavca. Nek kmet se je oglašil: »Kolikoli nas je posestnikov žagalo drva na električni pogon?« Vendar se ni nobeden oglašil, kljub temu da imamo tok na vasi. Nabava strojev, katere rabijo kmetje samo nekaj dni v letu, je za posameznika nemogoča, za potrebo vasi so pa stroji nujno potrebni in življenjsko važni. Prišli so do prepričanja, da se le v skupnosti in s pomočjo drug drugemu da vse ustvariti.

Okraj Trbovlje napoveduje tekmovanje

V Trbovljah se je dne 12. februarja 1. 1948. vršila konferenca vseh uprav za gradnjo združnih domov. Poročila so pokazala, da sta izmed vseh krajev najbolj zastavila delo krajevni odbor Mlinše in Dole pri Litiji.

V Mlinšah so v nedeljo 8. februarja prav pridno delali, pri tem pa so jim pomagali tudi prostovoljci iz Zagorja. Pripravili so 30 m³ kamenja in 18 m³ peska. V Dolah pri Litiji imajo že pripravljen pesek in deloma les, poljske apnenice pa bodo prihodnji teden zagorele. Uprava gradilišča Dole pri Litiji je sprejela obvezo da bo letos do 27. aprila spravila združni dom pod streho. — Napovedujejo tekmovanje vsem ostalim gradiliščem v okraju Trbovlje.

V Praprotnem so končno prišli do sporazuma. Med drugim so se žene obvezale za 290 ur prostovoljnega dela. V nedeljo 15. februarja pa v Praprotnem že pričnejo s kopanjem temeljev. Les že imajo na mestu in obtesan.

Posestnik v Praprotnem Rotar Martin se je obvezal za 50 voženj in Zupan Ivan za 30 voženj. Delavci in nameščenci iz Hrastnika so dali nove obveze. Mizarji, ključavničarji 2300 ur, zidarji 531 ur, čevljarji rudniškega konzuma Hrastnik 1835 ur, nameščenci rudnika pa bodo prispevali 3380 prostovoljnih ur. Na Dobovcu akcija ne napreduje preveč dobro. Imajo že sprejete obveze, ki pa so malenkostne,

15 m³ lesa in 4 vožnje. V St. Gotardu imajo že 14 m³ lesa, 20 m³ nako-panega peska in 26 delovnih dni z vožnjami ter 7000 din.

Aktivnost je tudi pokazal Čemšenik, ki že ima prostor, pripravljeno kame-nje, obveze 198 prostovoljnih ur in 11 m³ lesa ter 48 voženj.

Vsega skupaj se bo v letošnjem letu gradilo 9 združnih domov.

Okrajni odbor OF Trbovlje je razpisal za domneve, ki bodo prvi gotovi, dve lepi nagradi, knjižnico v vrednosti 20.000 din in en radioaparat. Uvedena je tudi prehodna zastava, ki bo prvič podeljena 1. marca.

V svrhu čimprejšnje dograditve združnih domov se je sklenilo, da se napove tekmovanje vsem okrajem biv-

šega Celjskega okrožja v sledečih točkah:

1. Kateri okraj bo dogradil do dne 15. septembra več domov, ozirajo se na plan, ki je postavljen
2. Kateri okraj bo uspel, doma dobiti čim več materiala.
3. Na podlagi danih obvez, kdo jih bo čim več izkoristil.
4. Kateri okraj bo v večji meri uspel pri mobilizaciji vsega prebivalstva.

5. Kateri okraj bo ustvaril čim ožjo povezavo med industrijo in podeželjem.

6. Kateri okraj bo točno in vestno pošiljal stvarna poročila.

Pri tekmovanju so merodajni rezultati, ki jih ugotovi tekmovalna komisija pri IOOF Ljubljana.

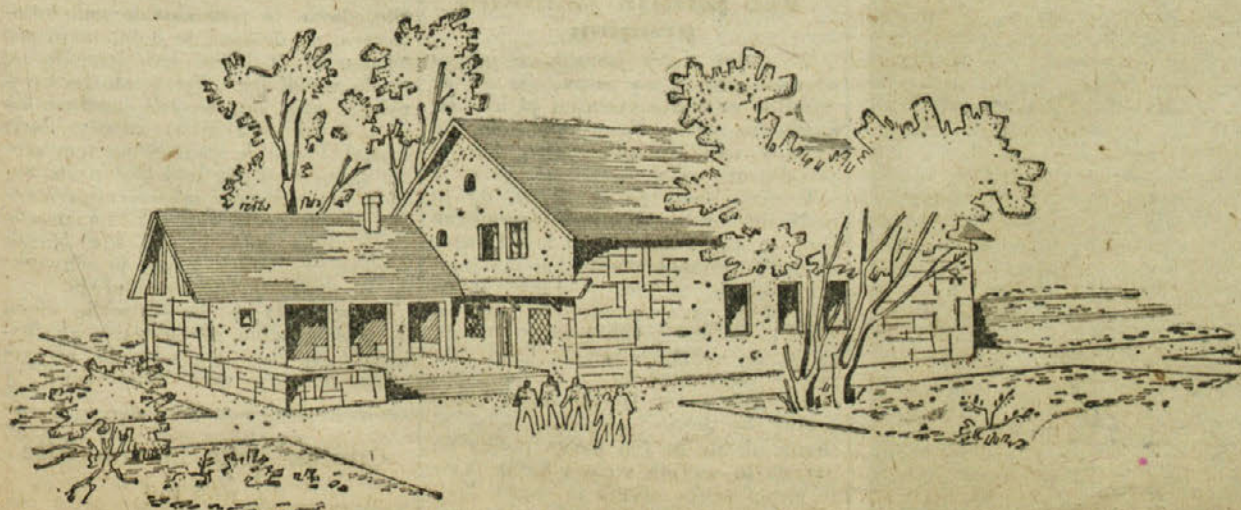
Tudi inženirji in tehniki bodo sodelovali

Na občenem zboru društva inženirjev in tehnikov okraja Trbovlje, ki je bil 5. II. 1948 v Trbovljah, so tehniki in inženirji sprejeli obveznost, da bodo sodelovali pri gradnji združnih domov. Iz poročila je bilo razvidno, da je odbor v preteklem letu zelo malo deloval. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika tov. Dular Alojz, pomočnik direktorja Uprave Zasavskih premostovnikov. Društvo inženirjev in tehnikov je sprejelo nalogo, da vključijo vse tehnike in inženirje v društvo, vsak mesec bodo za

gradnjo združnih domov prispevali po štiri ure prostovoljnega dela in pomagali pri organizaciji predavanj ljudske univerze.

Žene za gradnjo združnih domov

Akcija za gradnjo združnih domov je razgibala tudi naše žene. Na vseh sestankih razpravljajo o tem, poznajo se s pomenom in nalogami za drug, ki bodo sredstvo za dvig našega kmetijstva. V nekaterih odborih so žene že tudi sprejele obveze: Že-

Gospodarstvo KLO Zagorje

Dne 5. t. m. je bilo zborovanje volivcev KLO Zagorje, na katerem je bilo poslano poročilo o gospodarstvu KLO v letu 1947! Vsega skupaj obsega to gospodarstvo 12 podjetij. Po bilančnem zaključku je bilo aktivnih 11 podjetij, le eno je bilo pasivno. Podjetja so sledeča: apnenice, vodovod, Kurivopromet, delavnica — čevlarska, uprava hiš, gostinstvo, hotel Kum, restavracija, šivilsko-krojaška delavnica, kino, Naša knjiga in klavnica. Skupni čist dobiček aktivnih podjetij znaša 227.345 din, pri čemer ni všteta klavnica, ker se ni mogla dati obračuna. Pasivno podjetje KLO, t. j. krojaško-šivilska delavnica izkazuje skupno 33.000 din izgube. To podjetje ni krilo režijskih stroškov. Krojaško-šivilska delavnica je že pod prejšnjo upravo Naproze izgubila precejšen del delovnega kadra, a sedanjne delovne sile niso mogle kriti visokih režij. V bodoče bo poslovna uprava morala doseči, da ne bo nobeno podjetje pasivno. Vodje raznih podjetij bodo morali imeti več čuta odgovornosti in tudi kontrola bo morala biti točna. Delo poslovne uprave je bilo pohvalno, saj izkazuje bruto promet 30.500.000 din v primeri prometa v letu 1946, ki je izkajal le milijon in pol. Za leto 1948 je predvidenih dohodkov az podjetij itd. en milijon in pol. Za leto 1948 je predvidenih dohodkov az podjetij itd. en milijon in pol. Za leto 1948 je predvidenih dohodkov az podjetij itd. en milijon in pol.

premoaga za svojo potrebo, postavile se bodo delovne norme v vseh podjetjih KLO, odkupil se bo bivši zadržani dom v Zagorju in se adaptiral s pomočjo OLO za osnovno šolo, ki ima zelo tesne prostore. Predviden je tudi samoprispevek za ureditev ceste od Stempišnika do postaje, ki je že zelo v slabem stanju. Seveda je izvedba vsega tega načrta zopet odvisna od volivcev samih, ker le v sodelovanju vsega prebivalstva bo mogoče začrtano delo izvršiti. Izvesti je treba tudi zaprtje vodnega vrelca v Semniku in zgraditi rezervar v Kisovcu. To bo prva etapa za izgradnjo novega vodovoda, ki ga ima KLO v svoji celotni. Verjetno bo sezidana še ena peč pri apnenicah in popravljena stara. Projektiran je tudi odcep tira do bivše Kovačeve žage, kjer bo možno na zgrajenih rampah mnogo hitreje in ceneje nakladati apno.

Nadalje je bilo razvidno, da plačevanje davkov poteka v redu (za leto

1946 je že vplačanih 98 odstotkov davkov) le nekaj izjem imamo še med kmeti in obrtniki, ki ne morejo ali nočejo razumeti svojih dolžnosti. Volivci so se soglasno izjavili za rušenje pri enem izmed najtrdovratnejših grešnikov, to je pri tov. Molnikar Ferdu, urarju iz Zagorja. Prav tako je zbor volivcev odobril, da se napravi vloga na OLO Trbovlje za znižanje davkov dvema čevlarskima mojstro- ma iz Zagorja, ki sta že v visoki starosti in delata brez vsakršne koli pomoči ter je odmera davka v primeri z dohodki previsoka.

Zbor volivcev je potekel v živahni diskusiji. Ni pa na mestu brezbriznost volivcev, ki ne smatrajo za potrebno udeležiti se zborovanja, temveč stojijo ob strani brez zanimanja, kakor da se jih delo KLO nič ne tiče. Čas bi že bil, da končno tudi iz previdnosti, da bo le v sodelovanju vseh delav- la ljudska oblast svoj pravi pomen in možnost napredka.

Del investicijskih del rudnika Zagorje

Industrijski revir za rudarski naraščaj

V planskem gospodarstvu naše de- žele ima rudarska industrija posebno važne naloge, ki pa jih lahko trajno zadovoljivo rešuje le tedaj, ako bo vsak dosegel na svojem mestu največjo možno storitev. Za doseg te največje možne storitve pa je nujno potrebno s praktično in teoretično izobrazbo izoblikovati rudarski naraščaj v največji meri. Poleg teoretičnega pouka in praktičnega dela na dnevu, ki se vrši že tretje leto, so bili ustanovljeni v rudniku Zagorje januarja tega leta tudi trije učni revirji pod zemljo in sicer v obratu Kotredež, Kisovec in Podstrana. Kopač-mojstrom, ki izvršujejo vsa potrebna dela na delovnem kraju, so dodelili štiri učence. Vse skupine so podrejene direktno vodji rudarske

šole. Kopač-mojster mora imeti posebno ljubezen do rudarskega poklica, imeti mora razumevanje do mladega človeka ter čvrst značaj. Jamsko delo mora biti v praktično izobrazbo rudarskega naraščaja tako izoblikovano, da je za mladega človeka pravo doživetje in da na podlagi dobljenih vtisov in izvršenega dela pod zemljo pridobiva tudi ostale mlade tovariše, ki beže od rudarskega poklica. Zaradi tega je izbor kopač-mojstrov za dosežen uspeh posebno velikega pomena. Poleg visoke strokovne sposobnosti mora biti kopač-mojster predvsem človek plemenitega značaja, da tako pridobiva mladega človeka za lep in zanimiv rudarski poklic. Pri sestavljanju praktične učne stvarine si moramo bi-

ti na jasnem o namenu in cilju praktičnega dela pod zemljo. Absolvent praktičnega dela pod zemljo mora obvladati vse delovne postopke v največji meri. Učna stvarina mora biti sestavljena iz prakse na prakso in se mora pri planski izvedbi brezpogojno izvršiti. Praktična izobrazba mora stremeti za tem, da izvrši mlad človek svoje delo brez posebnih telesnih in duševnih naporov ter uporabi del časa za opazovanje zanimivega podzemeljskega sveta. Delo mora biti torej brez posebnih naporov in nezdgo izvršeno. Izvršeno delo pa mora biti na strokovni višini, pri čemer se morajo upoštevati vsi rudarsko-policijski predpisi. Veselje je pogledati naš rudarski naraščaj pri podzemeljskem delu. Zelja po znanju je velika in jo je komaj zadovoljiti. Nešteto vprašanj in marljivo delo je dokaz, da je naša mladina z ljubeznijo pri delu za blagor domovine in države.

Več pažnje jamskim program

V večini naših obratov se polaga premalo pažnje na proge, da bi se pravilno odvajala voda po jarkih, na katere se je že skoraj pozabilo, da mora v vsaki progji obstojati, ker je pričakovati vodo.

V večji meri je vzrok ta, da je nadzorno osebje obuto v gumijaste škornje, ki so največkrat last Uprave in ne čutijo mokrote v tleh pri jamskih obhodih prostorov. Težke je trditi, da so ravno ti gumijasti škornji krivi slabo vzdrževanih prog. Opaziti pa je, da nekako s korajzjo stopi človek v vodo ali v blato, če je dobro obut. Ako bi ti ljudje nosili svoje čevlje, bi dobro premislili, kam bi stopili ali pa bi jim prišlo po čaši na um, da bi speljali vodo v jarek, kjer je mesto zanjo, očistili in osušili hodnike, s čimer bi napravili veliko korist skupnemu gospodarstvu.

Ti naj vedo, da niso skriti in da po opozorilih ne more biti njihova malomarnost nekažnovana.

S tem bi rad opozoril nekatere, da jamska voda škoduje človeški koži in povzroča kipeanje jamskih tal.

V naš rudnik prihajajo novi delavci največkrat slabo obuti in ni čudo, da po nekaj ških delavcev zbolijo ali pa vzame obračun, ker se straši vode v jami. Da se to ublaži, se nudijo po obratih gumijasti škornji in tako rešuje to krizo.

Vprašam obratovodje in prizadete, kaj bi napravili, če bi bilo še manj teh škornjev?

Ali bi pričeli z ureditvijo odtoka vode po kanalih?

Kako poteka študij na naših pododborih

Ker se vedno poudarja in govori na raznih sejah, sestankih in konferencah sindikalnih pododborov, kakšnega pomena je za sindikalne člane, v prvi vrsti pa za funkcionarje, študij, je potrebno, da se globlje pogovorimo, kako se sploh študij izvaja.

Kljub vsem poudarkom za študij naših funkcionarjev v nekaterih pododborih temu najbolj važnemu sektorju ne posejajo nobene pažnje. Ne zavedajo se, da je treba v novi Jugoslaviji izgraditi novega človeka in enkrat za vselej odpraviti staro kapitalistično miselnost.

Če pogledamo samo pododbor Zapadnega obrata, vidimo, da nimajo interesa od prvega do zadnjega funkcionarja do tega tako važnega sektorja kot je študij. Zato se dogodijo primeri, da se dnevni, ki so določeni za študij, ne izvršujejo, ker ni udeležbe s strani funkcionarjev in kako moremo potem zahtevati, da se bodo udeležili študija ostali člani.

Ravno nasprotni primer pa je v pododboru Separacije, kjer je udeležba najlepša, t. j. okoli 40 članov. Pri tem primeru vidimo, da je celotni pododbor zainteresiran, da se izvrši študij s čim večjim številom članstva, kajti udeležujejo se ga v prvi vrsti funkcionarji.

Potrebno je, da se bolj resno oprimemo dela in vzamemo za zgled Separacijo, kajti zavedati se moramo, da mora aktivist prvi študirati, če hoče, da ne zaostane za množico in da zna pravilno tolmačiti vse zadane naloge.

Zaradi nepoučenosti se dogodijo primeri, da posamezni aktivisti na žalost nasledajo različnim nezrelim parolam, to pa zaradi tega, ker ne študirajo.

Zato naj to geslo slehernega aktivista, funkcionarja sindikata kot ostalih članov: več študiju v naših pododborih.

Zlbert Filip.

Kaj lahko povzroči neupravičen izostanek od dela

Nezgoda, ki se je pripetila v soboto 7. II. ob priliki izmenjave delovne pose- se ob 6.30, ko se je uvažalo moštvo Zapadnega obrata in izvažalo moštvo Vzhodnega obrata, nam daje pouk, kaj se lahko zgodi zaradi neupravičene izostanka. Trčili sta skupaj 2 električni lokomotivi, kar je povzročilo, da se je poškodovala ena lokomotiva, en delavec je dobil težjo poškodbo in 11 lažje. Do nezgode je prišlo zaradi tega, ker je službo kretničarja vršil nov tovariš, medtem ko je tov. Smrokar Mirko neupravičeno izostal. Proga je namreč na tem mestu samo enotna in lahko pride zaradi nepažljivosti odgovornega drugič še do večje nesreče. Le prisotnosti duha motorovodij tov. Novak Antona in Goršek Jožeta je zahvaliti, da ni prišlo do težjega slučaja.

Ta nezgoda naj bo opozorilo vsem, ki lahkomišelnost in zavestno ne prihajajo na delo ter s svojo nemarnostjo ogrožajo varno obratovanje.

Čitajte, širite in dopisujte v naš list

»ZASAVSKI UDARNIK«

Proslava Franceta Prešerna v Trbovljah

V soboto dne 7. februarja 1948 je priredilo Sindikalno kulturno umetniško društvo »Lojze Hohlkrant« Prešernovo proslavo. Spored je obsegal govor o Prešernu, ki ga je podala tovarišica prof. Sanda Sarlahova, sledile so pevske točke »Strunam«, »Luna sijaj, ki jih je pela »Zarja« in »Na Prešernovem domu« s spremljevanjem orkestra. Dve pionirki sta zapeli v duetu »Od železne ceste«. Prizorček je bil prav srčan. Nato sta sledili dve recitaciji, in sicer »Lepa Vida« in »Vrh sonetnega venca«, ki sta ju recitirali res odlično članici Sindikalnega gledališča tovarišici Nevenka Dolančeva in Desanka Plevčakova. Za zaključek proslave je »Zarja« zapela še himno »Hej Slovani«.

Oder je bil za proslavo okusno okrašen. Izvedba celotnega programa je potekala brezhibno. Takih proslav

si v Trbovljah še želimo. Občinstvo je dvorano skoraj docela napolnilo.

Tudi 8. pododbor sindikalne podružnice rudarjev na Upravi Zasavskih premogovnikov, je v svojem merilu proslavil Prešernovo obletnico, s kratko proslavo. Govor o Prešernu je imel tov. Paternost Jože, recitirale pa so: 1. »Gazelo« in »Vrbo« tov. Vrtačnikova, »Slovo od mladosti« tov. Cestnikova, »Uvod Krista pri Savici« tov. Pirkmajerjeva in »Zdravljico« tov. Malovrh Viktor. Vse recitacije so bile podane čustveno in je proslava potekla v duhu počastitve našega velikega pesnika-preroka.

Želeli bi, da bi se slične obletnice proslavljale tudi po drugih pododborskih ter bi s tem popularizirali naše velike može med najširšimi sloji našega delavstva, ki baje danes borbo za dosego petletnega plana.

Igralska družina iz Hrastnika v Zagorju

V nedeljo 25. januarja ob 5. uri popoldne je bila v Zagorju uprizorjena prva igra v letošnji sezoni. Gostovali so igralci sindikalne podružnice rudarjev iz Hrastnika, ki so uprizorili igro »Hinavci«, napisano po osvoboditvi.

Igralska družina iz Hrastnika je imela s to igro tudi prvo letošnje nastudirano predstavo pred tednom dvakrat predvajana v Hrastniku in imela tudi v Zagorju precejšen uspeh. Že samo to, da so si ljudje zaželeli videti dobro igro, je privlačilo in to precej točno ob uri mnogo gledalcev. Dvorana je bila nabito polna, kakor tudi vsa galerija.

Kljub temu, da so bile ovire, zlasti v scenariju, je igra po presoji aplavza gledalcev, zelo dobro izpadla. Kritizirati pa moramo pri tem kulturno-umetniško društvo in vodstvo uprave Prosvetnega doma, da je oder v takšnem stanju. Če pogledamo nazaj v prvo sezono po osvoboditvi, se je razdejana dvorana in še

bolj razdejan oder opremil in uredil kljub resnim težavam v popolnoma ustrežajoče sodobne potrebe. Razsvetljava je funkcionirala na temno ali svetlo, modro in rdečo, sedaj pa je v spodnjih rampah tema, zgoraj pa gori nekaj manj žarnic, kakor vsaka tretja.

Kar se tiče izvajanja posameznih igralcev in celote moramo prvo omeniti, da je kot glavni igralec tov. Čišnovar Tine v vlogi Dragarja, po poklicu rudar, sedaj obratni tajnik bil hkrati tudi avtor igre »Hinavci«. Spisal jo je v petih dveh mesecih po svoji službi in je bilo delo končano že v začetku decembra minulega leta.

Igra sama je še posebej zanimala naše gledalce, ker je njena vsebina predstavljala in obujala spomine na resnične dogodke okupacije, njene vplive na nekarakterne ljudi in njihovo prehajanje iz zablod v OF vsled svojih zmot in seveda tudi lastnih koristi.

Prvo dejanje se vrši takoj po okupaciji. Kulaka Dragarja povzdignejo Nemci v Bauernführerja in tako prične izdajati, hoče, da izselijo soseda, ker mu diši vinograd in njiva, in izda tudi bajtarskega sina Ceneta, ker ljubi njegovo hčerko. Hčerka Micika ostane zvesta Slovenka in pove njegovo nakano Cenetu, ki odide v partizane.

Drugo dejanje: V drugi polovici okupacije spozna Dragar svojo zmodo in postane »nekako« naklonjen OF. Od partizanov je dobil opozorilo in ker ve, da ima hčerka Micika še vedno veze s Cenetom, ji pove, da bodo Nemci obestili 10 talcev. Micika to nemudoma pove Cenetu, kateremu se pravočasno posreči, da z drugimi partizani reši vseh 10 talcev.

Tretje dejanje: Na podlagi dejanja, ki ga je izvršil pri rešitvi 10 talcev, postane Dragar predsednik KLO. Kot kulaku pa mu je bila ob agrarni reformi vzeta zemlja, kar ga je vrglo ponovno v objem fašizma. V tem poslu se zveže z učiteljem in kaplanom, ki sta bila tudi že sovražnika ljudstva. Pri nameravanem pobegu kaplana čez mejo se jil pobeg onemogoči, nakar pridejo vsi v roke pravici.

Čišnovar Tine v vlogi Dragarja je igral kulaka izvrstno. Njegova žena Marija v vlogi Lenke, žene Dragarja, je takisto znala menda na pamet svojo vlogo. Humor, katerega ni manjkalo v igri, se je obema podal in zlasti je bilo značilno, da je bil Dragar pod vplivom Lenke, ki je hotela na vsak način ostati najpremožnejša gospodarica v vasi.

Pogačnik Ernest je vlogo Ceneta izvedel res dobro, vidi se mu, da je bil partizan.

Babič Justikl v vlogi hčerke se je njena vloga kljub začetnici dobro podala, sicer moti razvujenega poslušalca njena še trda izgovorjava, vendar pa ima dovolj rutine in je nastopala brez bojazni.

Komlanc Ivan v vlogi učitelja je predstavil pravega izpričenca; imel je sicer premalo tinese, katera bi kot učitelju pristojala, vendar pa je brez popuščanja izvedel v splošno zadovoljstvo svojo vlogo.

Prosenec Anton je igral kaplana; vidi se mu, da ni pridigar, moramo pa reči, da se mu je zlasti proti koncu podala njegova ne glasna in ne nežna izgovorjava, ko je hotel zaslepljati vaščane.

Ostale vloge so izvršili v zadovoljstvo tov. Zupan Angeleca kot hči Klančnika,

Koeman Milan kot Klančnik in Kišek Alojz kot nemški župan.

Vsi iz Igralske družine so aktivisti in so bili v partizanih ali v internaciji.

Kar se tiče igre kot celote je vzbudila spomin marsikoga na nekatere dogodke nazaj v okupacijo, zaradi tega je bil ne pričakovan mir v dvorani. Dejanja so rastla polagoma, postala napeta in se končavala z dobrim izidom. Gledalci udarijo v aplavz, partizani razbijajo aretacijo in ubijejo nemškega župana itd. V sestavi tekstov v igri bi bilo treba napraviti nekaj časovnih izprememb, da ne bi nekatere malenkosti vplivale na gledalce, kakor da nekaj manjka. Humor, ki je bil ob pravem času vstavljen in obenem predstavljal resnična dejanja, je napravil prijetno razpoloženje. Odhod v partizane in njih akcije, zadržanje Micike pa predstavljata klenost naše NOB.

Igralski družini iz Hrastnika želimo še mnogo uspehov na tem polju v Titovi petletki. J. B.

Delo stanovanjskih komisij

Stalno beremo v časopisju, da prihaja v Zasavske rudnike nov dotok naših ljudi, ki se vračajo iz inozemstva, ker jim predaprilska Jugoslavija ni mogla dati zasluzka. Vračajo se domov, da tudi oni doprinesejo svoj delež k izvedbi petletnega plana. Velike težave, pa tudi nepravilnosti nastajajo s tem v zvezi v delu stanovanjskih komisij. Ljudem, ki se vračajo domov, je treba priskočiti tudi tozadevno na pomoč. Tega pa se stanovanjska komisija pri KLO Loke-Kisovce očitno ne zaveda, saj si nekateri poedinci v tem območju izbirajo stanovanja po svoji volji, drugi, ki so zaposleni pri rudniku, pa morajo stanovati po kleteh in po podstrešjih in jim stanovanjska komisija kljub vsem prošnjam ne ugodí. Dogaajajo se tudi slučaji, da se odobre manjšim družinam, ki imajo le po enega otroka, večja stanovanja in preselitev iz privatnega v rudniško stanovanje. To je protekacija kot nekaj in danes ne sme biti tako; postaviti je treba tako komisijo, ki ne bo poznala »familiarnosti«.

G. B.

Odlomki iz dnevnika NOB iz Španije

Konec oktobra 1936 leta smo prišli v mesto Perpignan ob srednjem morju, 50 km od španske meje (Južna Francija). Dnevi so bili vroči, noči pa so bile jasne kot kristal in že hladne. Prenočišče smo dobili v neki stari kasarni Senegalecev, ki pa za francosko vojsko ni več uporabna. Prostovoljno vojaško življenje se je pričelo; bilo nas je 370 prostovoljcev vseh narodnosti. Jaz sem bil edini Jugoslovčan med njimi. Največ je bilo delavcev, študentov. Po jezikih se nismo razumeli, kljub temu smo imeli prav dobre odnose med seboj. Vsi smo imeli samo eno misel: pohod čez Pireneje v Španijo in željo, da dobimo čimprej puške v roke. Čakali smo tri dni in dve noči. Podnevi sva se le po dva skupaj kretala po tem mirnem mestecu, ki šteje okoli 60.000 ljudi.

Prvi dan smo uvedli v zelo zane-marjeni kasarni prostovoljno vojaško službo in disciplino, ob 19. večerjo, ob 21. spanje. Mirno in tiho zadržanje je bilo potrebno.

Ob prihodu na postajo nas je čakal francoski aktivist ljudske fronte, ki nas je poučil in opozoril na nevarnosti, ki nam pretijo v tem kraju, dal nam je tudi potrebna navodila o pravilnem zadržanju v tem kraju, kajti v Franciji Španiji je kar mrgolelo vohunov, špijonov in provokatorjev. Preskrba je bila odlično organizirana od intifasističnih organizacij Francije.

Prišla je tretja zaželjena noč. Ob 22. smo zasedli 8 avtobusov in v največji tišini krenili proti Španiji.

Ob 24. smo dosegli francosko-špansko mejo, sapa smo zadržali, živci so nam bili ekrajno napeti v pričakovanju, ali nas bo francoska obmeju-

straža spustila na polotok Iberika, kjer reglajo mitraljezi v pogubo svetlovnemu fašizmu. Vse je bilo dobro; francoska straža še ni imela nalog kontrolirati dokumentov. Čez eno uro smo krenili peš naprej do španske republikanske obmejne straže, katere vojaki so imeli peterokrako zvezdo na kapi. Z velikim navdušenjem so nas sprejeli ter nas bogato postregli z dobrotami, ki so jih imeli na razpolago. Španski avtobusi so nas že čakali. Mi smo se poslovlili in se odpeljali v Figueras, prvo špansko mesto, kjer je bilo prenočišče za nas že pripravljeno. Bilo je pozno. Zjutraj, ko smo se prebudili, nas pelje dežurni oficir v menzo, kjer je bil pripravljen zajtrk: sladka kava z mlekom in dober prigrizek. Nato krenemo proti postaji Figueras. Bil je sončen dan, modro jesensko nebo se je razprostiralo nad nami, kakršnega še nismo videli. Naše oči so bile uprte v španske kontraste, katerih še nismo bili vajeni; hribovje brez kakršne koli rastline, nad njimi vsak dan žareče sonce ter ob modrem Srednjem morju v nekaterih krajih cvetoče poljane — plantaze z oranžami.

Ta bogata zemlja ob Srednjem morju je bila last zemljiške gospode in samostanov. Kmetje so bili brez svoje zemlje do izvedbe agrarne reforme, ki je bila izvedena po zmagi ljudske fronte po volitvah februarja 1936. Ta zmaga je bila vzrok, da so domači in tuji fašisti organizirali napad na ljudsko fronto, oziroma na njeno oblast.

28. X. 1936 ob 11. nas je čakalo več tisoč ljudi na postaji Figueras z godbo na čelu in nas obsulo s cvetjem, oranžami in grozdjem. Posebni

vlak odpelje, pesmi odmevajo v vseh jezikih sveta, godba igra internacionalno in republikansko himno. Vlak krene preko Hevane, Barcelone - Valencije na bazo mednarodnih brigad Albacete. Andy Marty org. M. B. ter komanda mesta in množične organizacije so nas pozdravili na postaji.

Prometne in stratežne žile so bile zastražene s slabo oboroženimi milicniki, ki so imeli največ je lovške puške. Milica je bila formirana iz starejših delavcev iz tovarn, oblečenih v modre delavske obleke. Sledovj 19. julija, dneva falangistov in oficirskih enot, so bili vidni že daleč na okrog. Fronte ni bilo povsod, samo na važnih točkah so bile postavljene straže pod vodstvom republikli zvestih vojakov in oficirjev. Fašisti — tujei in domačini, kateri so izvedli oboroženi udar proti vladi ljudske fronte in državnim ustanovam ter ustanovam množičnih organizacij, so bili v glavnem z naporom ljudstva poraženi v prvem tednu; razen nekaterih stratežnih važnih točk — trdnjave Saragoza, Sevilja, Tetuan, Badajoz in Alkala. V teh objektih so se fašisti, duhovščina in oficirji zabarikadirali, z zadostno količino hrane in si oskrbeli moderno orožje in tako jim delavski razred ni mogel do živga.

Ljudstvo je bilo brez orožja, goloroki so ljudje iztrgali prve dni nekaj orožja iz rok fašistom.

2. novembra 1936 je bila formirana 13. mednarodna brigada, dobro oborožena z avtomatičnim orožjem, s 3 bataljoni in 1 četo mitraljezecev. V novembru istega leta so se formirale 14. francoska in 15. angloameriška brigada. 11. brigada je imela že težke borbe za seboj, imenovana brigada je bila sestavljena iz nemških emigranlov v Barceloni, septembra 1936. Aragonska fronta je bila tedaj utrjena. Fašist Franco je tedaj koncentriral

vse sile in jih poslal na prestolnico — Madrid, da jo zavzame do 11. nov. 1936. Poljožaj je bil kritičen ne le za prestolnico, temveč tudi odločujoč za nadaljnji razvoj borbe v Španiji. Durni, ki je imel velik vpliv med katolonskimi anarhisti, je organiziral nekaj tisočev za upor in za pomoč centralni fronti, zlasti za Madr'd, ter 5 regimentov pod vodstvom kom. partije Španije. Vsem tem silam je uspelo preprečiti, da Franco ni mogel imeti svojega zajtrka 11. novembra 1936 v Madridu, kakor se je malo prej po radiu »zrazil« (s peto kolono od znotraj, z orožjem od zunaj).

1. XI. 1936 smo se srečali v Albaceti v kasarni La Guardia z nacionalno skupino Jugoslovancev, ki so bili dodeljeni 13. brigadi, od katerih pa n' ostal nobeden živ. S pesmijo »Internacionala« in rdečo zastavo so v jurišu na Cementarijo pri Feruelu padli do zadnjega prostovoljca 26. decembra 1936.

Ponoči od 26. na 27. december 1936 smo bolničarji organizirali utrjene borbe, da padle pokopljemo. Komandirja čete smo pokopali na pokopališču. Tovariš komandir, bivši narednik stare jugoslovanske vojske, je bil eden najbolj priljubljenih borcev 3. čete 3. bat. Imena si nisem zapomnil, bil je doma nekje iz Srbije. 1. januarja, ko še ni bila končana 1. ofenziva pri Teruelu, sem tudi jaz bil težko ranjen, nakar sem bil 2 meseca v bolnišnici v Valenciji.

Ko še nisem dobro ozdravel, sem se vrnil 19. februarja 1937 k bazi v Albacete. Tista noč je bila ena prvih mojih najstrašnejših noči v Španiji. Od 10. večer pa do 4. zjutraj se mesto Albacete nepretrgoma bombardirali italijanski bombniki. Bilo je mnogo žrtve med nezaščitenim prebivalstvom mesta.

(Nadaljevanje sledi)

Za pravilno izvajanje akcij v kmetijstvu

V zvezi s petletnim planom v kmetijstvu se postavlja pred naše kmete tudi plan setve vseh kultur. Če hočemo, da bomo dvignili kmetijsko proizvodnjo oziroma pridelke, ki so potrebni za prehrano, moramo tudi v kmetijstvu začeti s planiranjem.

V našem okraju je bil plan postavljen že leta 1946-47, ravno tako se je planiralo za leto 1947-48. Plan jesenske setve je bil dosežen, oziroma še celo za 3% prekoračen, čeprav so spremljale potek jesenske setvene kampanje velike težkoče. Vsled velike suše, ki je vladala jeseni, še ponekod ni bilo mogoče pravočasno s plugom na njivo, pozneje pa je to preprečil prvi dež, oziroma sneg, ki je padel novembra.

V tem času pa so v teku priprave za izvedbo pomladanske kampanje. Napake, katere so se dogajale v jeseni, se ne smejo več ponoviti. Krajevni ljudski odbori so dolžni, da se povežejo s kmeti, da skrbijo za pravočasno dobavo semen, da pomagajo onim kmetom, katerim primanjkuje vprežne živine ali orodja, ter da vodijo točno evidenco nad izvršenim delom. Ravno tako so dolžne pri tej akciji sodelovati vse množične organizacije posebno pa mladina.

Posesniki, ki ne bodo imeli na razpolago vprežne živine, morajo to do 5. marca javiti krajevniemu odboru, da se jim bo takoj priskočilo na pomoč. Stremeti pa moramo za tem, da bomo tam, kjer dopuščajo krajevne prilike, orali s traktorjem. Do 28. t. m. se vrši kontrahiranje za traktorsko oranje, to se pravi sklepanje pogodb med kmetovalci in traktorsko postajo. Posle kontrahiranja bodo opravljali tudi krajevni odbori. Kmetovalci, pristopajte čimbolj k strojni obdelavi ter sklenite pravočasno pogodbo.

Okrajni ljudski odbor je že novembra meseca razpisal obvezno čiščenje sadnega drevja po vsem okraju. Odziv temu obveznemu čiščenju pa je zelo slab. Krajevni ljudski odbori ne čutijo dolžnosti, da bi to akcijo poživile, še manj pa, da bi pokrenili tozadavne korake. Tudi kmetje sami

ne vidijo, kako velike važnosti je zimsko čiščenje sadnega drevja, posebno še v letošnji mli zimi. Nekateri kmetovalci nočejo razumeti, da pri zimskem čiščenju najmanj poškodujemo drevo in da prihranimo veliko na času, ki nam ga spomladi zmeraj primanjkuje, kajti takrat je treba sejati in saditi. Marsikateri kmet je včasih celo pozabil na svoj sadovnjak in ga ni očistil. Tudi danes imamo še slučaje, da večina drevja še ni očiščenega, čeprav je za to delo vreme zelo ugodno in v tem času še nima kmet drugih del. Če pogledamo naše sadovnjake, opazimo, da se polaga premalo pozornost nanje.

Ker je bilo predpisano obvezno čiščenje sadnega drevja in še ni bilo izvršeno niti 50%, je postavljen rok 28. februar kot zadnji dan. Do tega časa mora biti očiščen vse sadno drevje, sicer bo lastnik klican na zagovor in bo drevje očiščeno na njegov račun.

Predvidene pa so še akcije zatiranja živalskih škodljivcev, predvsem poljskih miši, ki so se v preteklem letu pojavile zelo številno ter napravile tudi občutno škodo na žitaricah. Zatirali jih bomo s strupom (Glodarin), to je zastrupljena pšenica, ki se polaga v mišje rove. Pripravljeni pa moramo biti tudi na zatiranje majškega hrošča, ki dela s svojimi ličinkami tudi precejšnjo škodo.

Pozabiti pa ne smemo tekom poletja pregledovati naše krompirjeve nasade ter iskati hudega sovražnika — kloroznega hrošča. Zaenkrat se v našem okraju še ni pojavil, ampak preti nam nevarnost, ker so sosednji okraji že okuženi.

K vsem navedenim akcijam pa moramo pristopati masovno, da bodo uspehi čim večji in da bomo čimprej zatirali te škodljivce. Pri vseh teh akcijah pa tudi ni izvzeta šolska mladina, ki bo tudi lahko veliko pripomogla. Pričeti bo treba s takojšnjim delom pod geslom »Na delo, da tudi v kmetijstvu dosežemo vse planske naloge!«

Šerona Rudi
OLO Trbovlje

Špekulantska bratovščina pred sodiščem

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah je bila dne 10. februarja razprava proti skupini 12 obtožencev, ki so na debelo prekupčevali z vagonskimi pošiljkami v področje drugih republik, ne da bi zato imeli dovoljenje. Pri tem pa so skušali zaslužiti enkratno, celo dvakratno večjo vsoto. Najbolj zvit je prvi obtoženec Nemec Rudolf, ki je bil iniciator vsega tega. Imel je zveze s prekupčevalcem Risto Catičem in drugimi, ter pošiljal vagonске pošiljke v Skoplje, Sabac, Kragujevac in druge kraje naše domovine. Prvo obtoženo Nemec Rudolf je med drugim nakupil večje količine bodeče žice po 1.50 do 2.— din in to naprej prodajal po večji ceni, zamenjal pa tudi za drugo blago. Nakupoval je v območju Radeč jabolka po ceni 6.— do 7.— din, prodajal pa jih je po 13.— din, pa še dražje. Manipulirali so tudi z ostalimi artikli, za kar je imel Nemec Rudolf skupino pomagačev, med katerimi so bili še posebno agilni Mohar Rudolf in Sirk Alojz, ki so se bavili s prodajo vagonskih pošiljk živim množično potrošnje, ne da bi za to imeli dovoljenje, na drugi strani pa špekulirali zaradi dvojnega zaslužka. Poleg naštetih treh so pomagali še Vasiljevič Jovo, Dobovšek Ludvik, Kolenc Florjan, Zidar Franc, Volf Franc, Kuček Franc, mesar iz Radeč in Nahbar Artur, trgovec iz Radeč. Trgovec Nahbar Artur iz Radeč pa se je moral zagovarjati poleg tega, da je sodeloval v tej bratovščini, tudi zato, ker je prikričeval v svoji trgovini večje količine raznega trgovskega materiala. Okrajnemu LO

Trbovlje je imenovani prijavil popis zaloga v vrednosti 296.109 din, okrajni LO Trbovlje pa je po izvršeni inventuri ugotovil, da ima vsega blaga v vrednosti 540.407 din. Imenovani je na ta način utajil razno blago, predvsem železo, steklo in harve v vrednosti četrtilijona dinarjev. Obtoženec se je zagovarjal pri razpravi, da ni imel namena prikričevati blaga, pač pa da je inventura zato pomankljiva, ker nima za to sposobnih ljudi. Velike količine železa, ki ga je imel v zalogi, zadnje čase ni prodajal, ampak ga je zadrževal. Ko pa je čutil, da mu postajajo fla prevroča, ga je začel ponujati, kar pa je postalo sumljivo.

Sodišče, ki je razpravljalo o krivdi obtožencev, je dokazalo njihovo krivdo in jih obsodilo. Nemec Rudi, ki je bil kolvodja te skupine, je dobil 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom ter 3 leta izgube političnih pravic. Nahbar Artur, trgovec iz Radeč, je bil zaradi prekupčevanja in prikričevanja blaga široke potrošnje obsojen na 3 leta odvzema prostosti s prisilnim delom, izgubo političnih pravic za dobo 3 let in zaplenbo celotnega premoženja. Obtoženi Sirk Alojz, ki je bil najozbilj sopomagač, je dobil 6 mesecev odvzema prostosti. Ostali obtoženci pa so bili obsojeni na manjše kazni od 1 do 9 mesecev. Mrhar Rudolf, ki je bil desna roka Nemca, je bil obsojen na 5 let odvzema prostosti in 3 leta izgube državljskih pravic.

V teku meseca februarja se bo zagovarjal pred okrajnim sodiščem še en špe-

V trboveljskem internatu je zaživel

Kulturno-prosvetna skupina gojencev je poleg svojih študijskih sestankov pridela že več kulturnih večerov, ki so jih med drugim posvetili pesniku in borcu Kajuhu, Oktobrski revoluciji, Jugoslovanski armadi, v petek 23. jan. 1948 pa sedemdesetletnici plodnega dela ljudskega pesnika Otona Zupančiča.

Kako ljubi mladina njegovo lepo in sočno besedo, je to pot dokazala z dobro izbranim programom. Na ta večer so k sebi povabili svoje profesorje, seveda niso pozabili svojih znanih tovarišev — hotsanskih mladincev, s katerimi so si prve tri mesece tovariško delili prostore. Prav njim so hoteli prikazati vso lepoto mojstra slovenske besede ki jo je naš Zupančič zmeraj zapel tako kot je vedno telo v srcih slovenskega ljudstva.

Ko je bil spored končan, so pridržali svoje goste pri čaju. Sklenili so, da bodo povsod, kjer bo potrebno, odpravljali popačenje, ki jih nevedneži vrivajo v slovenski besednjak. S šahom, petjem in drugimi zabavnimi igrami so razvili prav lep večer. Sklenili so, da bodo še tesneje sodelovali z drugimi internati, povabili bodo gojence z dijaškega doma v Brežicah, naj jim vrnejo obisk, navezali pa bodo še stike z Domom Otona Zupančiča v Ljubljani, tudi oni bodo obiskali gojence rudarske šole. Znova se je med slovensko in bosansko mladino utrnilo bratstvo in enotnost, učenec in učitelj sta se našla tudi zunaj šole.

Ves večer je toplo spremljala pesniko-

va proroška beseda: »Ciciban, tebi zlat kujemo časta!«

Vedno bolj se gojenci internata zavajajo svojih nalog, vedno globlje spoznavajo svet ljudske demokracije, vedno bolj čutijo, da njihov »Domski kolektiv« ni le svet zase, vedno bolj stopa v ospredje potreba po povezanosti med organizacijami. Pri vsem njihovem delu se odlikuje predsednica domskega kolektiva gojenka Majda Medvešček, ki upravi vzorno pomaga.

Dijaški dom v Trbovljah nudi vso oskrbo 22 gojencem in 18 gojenkam, ki so doma iz Hrastnika, Zagorja in oddaljenih vasi: Turje, St. Jurij pod Kumom, Velika Preska, dva gojenca pa sta iz Trbovelj. Posebej pa nudi 20 dijakom gimnazije ceneni obedi. Med gojenci je več odličnih učencev, ki pomagajo slabšim.

Poleg rednih dotacij ministrstva za prosveto in OLO Trbovlje nudijo upravi izdatno pomoč patronati (AFZ in prosvetni sindikati trboveljskega okraja, ZDN gradbene industrije in stavbarstva iz Zagorja), uprava socialnega fonda OF ter akcije rudarjev in drugih.

V internatu dobiva dijakovo delo svojo pravo vsebino. Tu se vzgajajo otroci našega delavca, kmeta, nameščena, tu so tudi popolne in delne srote. Kolektivno življenje jih združuje, tu se kujemo kadri nove ljudske inteligence. Razumljivo je, da je treba nuditi internatom, ki so zares ljudske ustanove, vso materialno in moralno pomoč.

S. G.

Člani Zveze borcev Trbovlje so zborovali

V petek 6. II. 1948 je bilo v Trbovljah zborovanje zveze borcev. Preko 200 članov se je udeležilo zborovanja in sprejeli so važne predloge. Predsednik krajevnega zveze borcev tovariš Babor Matija je v svojem referatu nakazal naloge in bodoče delo. Zveza borcev v Trbovljah je formirala delovno brigado, katera nosi naslov tov. Lojzeta Hohlkrauta. Razdeljena je na 6 čet, ki ima vsaka ime naših najzaslužnejših borcev, Salamon Franca, Vresek Vilija, Keršič Frica, Čet Tončke, Keše Ivana in Fakin Franca.

V akcijski odbor za pomoč grškemu ljudstvu so se določili trije delegati. Sprejete so bile še naslednje obveze: vsak član zveze borcev bo mesečno prostovoljno delal 5 ur. Zbi-

ranje starega železa in opeke za gradnjo zadržnih domov. Na vsakem obratu se zadolži po en član, ki ima nalogo, da pregleda, kako je z invalidinami.

V teku enega meseca se bo ustanovila kulturna ekipa, ki bo s prireditvami obiskovala naše partizanske kraje.

V zaključni besedi je predsednik naglasil, da obveze, ki smo jih sprejeli, ne smejo ostati samo na papirju, temveč jih moramo tudi izvršiti tako kakor smo izvrševali naloge v času borbe. Pozval je vse, da se udeležijo proslave rojstva Sovjetske armade, ki bo združena s počastitvijo padlega partizanskega pesnika Kajuha in narodnega heroja Premrl Vojska.

Nogomet

SFD Rudar : FD Krim, Ljubljana. V nedeljo 1. februarja se je v Ljubljani na igrišču FD Krim na Rakovniku odigrala prijateljska tekma med zgornjima moštvoma. Vreme je bilo lepo, teren radi deževja razmočen, gledalcev cca 400. Rudar je nastopil v postavi: Tauš, Zaubi, Dolinšek, Polc, Butkovec, Novak, Gačnik, Kos, Krasnik, Blatnik in Koncilija. Igra je vse skozi potekala v prijateljskem tonu. Sodnik Perko ni imel posebnega dela, sodil je nesigurno, njegove napake pa bi lahko vplivale na potek igre. Polčas se je končal neodločeno, kljub temu, da je imel Rudar, kakor Krim priliko, da doseže gol. V peti minuti drugega polčasa pride Rudar v vodstvo po Kosu, ki je iz daljave 15 metrov poslal žogo v mrežo. Stanje 1:0 za Rudarja. Obe moštvi se tr-

kulant iz Radeč trgovca Černe Franca, ki je prikričl v svoji trgovini razno blago v vrednosti preko 200.000 din. Pri njem je bila preiskava že leta 1945, takrat pa je znal na zvit način preplepiti organe ljudske oblasti in se začasno izmakniti. Ker pa nobena stvar ne ostane skrita, je tudi pri trgovcu Černetu iz Radeč, ki je znan špekulant, saj je bil že v Zagrebu obsojen na zaplenbo trgovine, ki jo je tam posedoval, prišla na dan. Ljudstvo iz Radeč zahteva tudi za trgovca Černetu pravično in zasluženo kazen, katero zaslu- žijo vsi tisti, ki hočejo še danes živeti na račun drugega.

dita za zmago, kar je 12 minut pred koncem desno krilo Krima doseglo izenačenje iz ofsida pozicije. Rudar je zaslužil zmago, ker je imel več od igre ni pa znal izkoristiti zrelih pozicij pred golom. Moštvo Rudarja, če bo hotelo dosežati uspehe, naj takoj pridno prične s treningom,

SFD RUDAR : SFD KLADIVAR 2:0

V nedeljo 8. februarja je bila na igrišču SFD. Kladivarja v Celju odigrana prijateljska nogometna tekma, med zgoraj navedenimi moštvi. Tekma se je končala z rezultatom 2:0 za Rudarja in Trbovelj. Rudar je nastopil v isti postavi, kakor preteklo nedeljo v Ljubljani proti Krimu, edino namesto Gačnika in Blatnika sta nastopila Vodišek in Sore II. Igra je bila zelo živahna, a v duhu prijateljskega. Rudar si je zagotovil zmago že v prvem polčasu, ko je dosegel v 12. minuti vodstvo po Konciliji in v 26. minuti drugi gol po istem igraču. Polčas se je končal 2:0 za Rudarja. Med odmorom je Kladivar izmenjal enega igralca, na katerega mesto je vstopil Čater. Tudi v drugem polčasu je bila igra zelo živa, Kladivar se je trudil da izenači, ni mu uspelo, četudi je imel v drugem polčasu zaradi dosojene enajstmetrovke, ki jo je Tauš v lepem stilu branil, za to najlepšo priliko. Zadnje minute je Kladivar zelo napadal, a brez uspeha. Rezultat je ostal do konca neizpremenjen. Pri Rudarju so se trudili vsi, najboljši pa so bili v obrambi Butkovec in mali Polje. Tudi napad je bil dober, le preveč je kombiniral pred golom.